

Razgled po svetu.

Austro-ogrška.

Iz Budapeste se uradno poroča, da se je po razpustu ogrske ustavnice ustanovila nova liberalna vladna stranka pod imenom "Narodna delavska stranka". Program te stranke je pred vsem negotovi harmonijo med kraljem in narodom in praktično delovati proti nekoristni, kraljevino pretresujoči koaliciji.

Nemčija.

Iz Berlina se poroča, da se je ona velika demonstracija v prilog volilne reforme, ki bi se imela vršiti preteklo nedeljo, odredila za prihodnjo nedeljo. Te demonstracije bi se vdeležili vsi stanovi ne glede na politično prepričanje; ker pa so narodni liberalci pogotični besedo in vsled tega je prišlo do odloga s demonstracijo se domneva, da se iste v nedeljo vdeležijo samo social-demokrati in svobodomislci.

Berlin, 22. febr. Cesar je danes sprejel bivšega podpredsednika Združenih držav, Fairbanksa, v spremstvu ameriškega zastopnika Hilla, Fairbanks je napotil da pozdravi Roosevelta, ki se povrne iz lova.

Socialistična stranka je že od 1. oktobra bojkotirala žganje in vsak alkoholičen produkt in kakor statistika kaže se je produkcija alkohola za lansko leto zmanjšala za 6,380,000 galonov. S tem bojkotom, ki je bil vzporeden kot protest proti zvišanju davka na potrebnih, se bo nadaljevalo, dokler vlada ne zniža davka.

Rusija.

Čudno se bo zdelo mogoče amerikanecem, da je naša republika že v drugič prekosila temna Rusija v pridelku pšenice. Rusija je lansko leto pridelala 46,000,000 bušljev pšenice več kot pa Združene države. Pridelek v lanskem letu je bil za eno petino večji od onega iz leta 1908. Rusija stoji sedaj na prvem mestu glede pridelovanja pšenice. — Zakaj pa cena moki ne pade?

Francija.

Tarn. 1200 delavcev in 600 delavk v Graulhetu štrajka že nad 8 tednov. Unija zahteva večjo plačo in manjši delavnik. Situacija je zelo neugodna za delavstvo in časnik "Humanite" pričel je s nabiranjem podpore za stradalno delavstvo, nad katero je vlada poslala dragocene in vojaštvo, ki je že dovolj škodo napravilo v mestecu. Policija je aretirala pet oseb, ki so skušale prerezati brzojavne žice.

Ministrstvo za delo je odredilo, da se vse ponočno delo v krojačnicah in šivilnicah po 30. juniju t. l. preneha. Vlada je prišla na sled, da so razne tvrde prisilile šivilje delati do desete in celo dvanajste ure večer.

Delavci v raznih tekstilnih izdelovalnicah v Magamet ki so dalj časa stavkali, so se povrnil na delo ker so jim dovolile vse zahteve.

V La Rochelle so se stavkujoči peki povrnil na delo. Delodajalci so privolili na vse zahteve. Po 1. maren odpade nočno delo in delo ob nedeljah in praznikih.

Švedska.

20,000 delavcev je brez dela, kot rezultat splošne stavke, ki se je pričela lansko leto. Večina teh delavcev so člani Narodne Organizacije, katero nameravajo delodajalci uničiti. V lesni, tekstilni in manufakturni industriji so vposleni sami skabi. Delodajalci ne čujejo priznati unij in vsled tega še mnogo drugih industrij popolnoma počiva.

Anglija.

London, 21. febr. Kralj Edvard je danes odprl nov parlament. Kraljev govor, katerega se je veliko nestrpnostjo pričakovalo je bil zelo kratek, v katerem se je jasno izrekel, da delo tega zasedanja bo večji del obsegalo le rešenje vprašanj tiskajočih se gospoške zbornice in pa finančnih zadev.

Seveda kralj je pred vsem povdarjal, da se morajo takoj storiti potrebni koraki za ureditev finančnega položaja, poleg tega pa je mimogrede javkal radi "tež. koč", ki jih imajo sedaj lordi in pa radi njihove zgubljenosti absolutne moči.

Španija.

Iz Barcelone se poroča, da v mestu San Felio je izbruhnila splošna stavka, vsled katere je dal generalni guvernor pozapreti ves mestni odbor. Položaj je resen.

Sevilla, 23. febr. — Kralj Alfonso je danes podpisal dekret, s katerim se vse politične jetnike popolnoma ali vsaj deloma pomilostil. Ta pomilostitev se nanaša največ na Katalonske revolucionarje.

S tem pomilostitvijo pa si Alfonso vseeno ne bo opral krvavih rok, ki so podpisale smrtno obsodbo za v trdnjavi Montjuich ustreljenega svobodomislca Francesca Ferrer.

Turčija.

Iz Carigrada se poroča, da se je vred časov vse turško časopisje združilo; da dobi natančno število vseh Moslemanov na svetu. Po njih štetju so prišli do zaključka da na zemlji je 270,000,000 Alahovih vernikov. V evropski Turčiji je 27,000,000 Turkov, v azijskih in afriških pa 24,000,000, Indija 60,000,000, Kitajska 40,000,000, Arabija 20,000,000, Java 25,000,000, Philippini 500,000, Afrika od 65 do 70 milijonov.

Iz tega je razvidno, da rimsko-katoliška cerkev še ni vesoljna, ter da je še veliko nevernikov za spreobrniti. Zato pa se nam ni treba bati, da bi repatica "Halley" trčila v Zemljo ker predno bo na zemlji "en hlev in en pastir" se bo še neštetokrat ista pokažala.

Marokko.

Sultan Mulay Hafid se ni odgovoril na ponudbe katere mu je stavila francoska vlada glede marokkanske reforme. Francija mu je poslala ultimatum, da ali takoj odgovori ali pa se bo takoj pričelo s francoskimi vojaškimi odpornimi sredstvi.

Orientalni suženski trust.

V tej deželi operira orientalski "slave" trust, The Oriental Trading Company, v Seattle, Wash., napravi vsako leto en milijon dolarjev na 4000 japonskih delavcih, katere vposli na Hillovi železnici in ki delajo na progi med Seattlem in St. Paulom.

Ta trading družba ima pogodbo s Northwestern železnico, da sledujo preskrbi s dninarji. Delavci dobe na dan \$1.35 in družba pa dobi od vsakega delavca po 15c. na dan. Delavci so zavezani po pogodbi sklenjeni s delavci in družbo, kupiti vse potrebščine od tega "Slave" trusta, kateri jim seveda od plače odtegne vse stroške, to je za potrebščine, obleke, zdravila, zdravnik in ob plači izplača ostanek, ki je pa seveda zelo pičel. Northwestern železnica pa izplača ves zaslužek temu trustu, da ja isti pri delavcih ničesar ne zgubi.

Ko japonski dninar stopi na obali naše svobodne (!) republike, ga ta trust takoj vlovi, ga prisili, da podpiše v angleščini pisano pogodbo in ko jo podpiše, postane družbina last. Nekateri Japonci celo podpišejo pogodbe na Japonskem predno se vkreajo.

Tu je dovolj dela za naš naseljniški urad in ne bi škodilo, ako bi se stvar malo bolj natančno preiskala.

Iz delavskih krogov.

Štrajk v Philadelphiji.

Šest tisoč pouličnih železničarjev, članov Amalgamated Association of Street and Electric Railway Employees je zaštrajkalo zadnjo soboto popoldan ob eni uri zato, ker je družba očistila 500 priletnih železničarjev "for the good of the service." To je namreč radi tega, ker se družba boji, da bi morala iste penzionirati, ako res pride do tega, da bi državni zbor uvedel tak zakon.

Poulični prevoz miruje. Kapitalistično časopisje pa trobi v svet, da so unijski delavci napadali meščane in privatno premoženje, da so ubili več oseb in t. d. Resnica pa je, da štrajkarji se mirno vedejo in da so policiji zadnji pondeljek ustrelili dva otroka in eno bolniško strežnico.

Mestni župan je oborožil policijo s karbinarji in se izrekel, da bo on štrajk razbil.

Rojaki zapomnite si mestnega župana Reyburna, za prihodnje volitve.

Pred zaključkom lista prišla je iz Philadelphije sledeča vest. J. J. Murphy, predsednik Central Labor unije v Philadelphiji je poklical vse člane za štrajk. Od 75,000 do 100,000 delavcev je prenehalo s delom iz simpatije do pouličnih železničarjev. Vse delo in promet v mestu počiva, le oborožena policija, državna milica in pinkertonski paradirajo po ulicah in se vedejo kot besni tigri, udrihajoč po vsem kar zgleda simpatično za štrajkarje. Več delavcev in otrok je ubitih in poškodovanih. To je delo policajev in banditov, ki so poklicani, da varujejo življenje in premoženje državljanov.

Delavstvo in podporni sklad.

Da se nesramno ogovarjanje vrže vsm Postom, Parry-em, Van Cleavon, Kirby-em in drugim takim obrekovalecem delavstva nazaj v obraz naj citiramo sledeče številke iz tri in dvajsetega letnega poročila, izdanega od zveznega ministrstva za delo za leto 1908.

Sledeči skupni stroški narodnih unijskih podpornih skladov za eno leto so bili naznanjeni: Začasna onemoglost \$ 832,760.69 Usmrtnine članov 5,164,385.06 Usmrtnine soproj član. 55,020.00 Usmrtnine vdovljenih mater 1,240.00 Popolna onemoglost 684,775.00 Starostna podpora 198,618.65 Druge podpore 892,321.63 Skup za vse podpore \$7,829,121.03

To je rekord za eno leto onih organizacij, ki delajo poročila na urad. V gornjih številkah pa niso zapopadeni darovi vdovam in sirotam, katerim so katastrofe vzele odete.

Ali more pohlepna, lakotna, grabežljiva nečloveška, in bog ve kaj še vse, zveza izdelovalcev pokazati, da je samo en cent darovala v dobrodelnice namene?

Delavsko gibanje povzdiguje zveza izdelovalcev pa zatre vsa upanja in prizadevanja, ki se dvigajo nad peonom in sužnom.

Delavske organizacije potroše vsako leto nad deset milijonov dolarjev za podporo potrebnim; mi — lopovi, bum, ptički (jetniki) morile, anarhisti — spravimo skup denar, za katerega nas bi Van Cleav, Parry-i Kirby-i. Posti in taka golazen, oropali, ako bi mogli. Mi ne krademo, ampak odtrgamo si od ust, da se preskrbimo za deževan dan.

Primerjajte plemenito, dobrodelno delo delavskih unij s gladovanjem vposlencev in odprtih delavnicah skabovske zveze delodajalcev in potem se vprašajte: Kedo dela božje in človeško delo? Prav gotovo ne Kirby et al.

NAZVANJAMO,

da Kranjske Pratičke so nam pošle ter da za to leto jih več ne dobimo. Gl. Sv. Co.

GOMPERS V WASHINGTONU.

Se poteguje v prilog novega "liability" predloga, katerega je stavil zbornici zastopnik SABBATH iz Illinoisa.

Iz Washington, D. C. se poroča, da je Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor, govoril pred zborničnem sodnopravem odborom v prilog "employer's liability" predlogu, katerega je stavil zastopnik Sabbath iz države Illinois. Sabbathov predlog je modeliran po zakonu Velike Britanije. Njegovi kritiki pa pravijo, da ta predlog je tako revolucionaren, da ako postane zakon, bo popolnoma ovrgel vse do sedaj obstoječe, tozadevne zakone. Resnici na ljubo se mora reči, da sedajni "employer's liability" zakon nikakor ne odgovarja sedajni industriji. Ko je bil sedajni zakon sprejet še ni bilo moderne, nevarne mašinarije temveč proizvedlo se je skoro izključno le s ročnim orodjem in tudi tako visokih stavb se ni zidal. V onem času je bila delodajalčeva odgovornost napram delavcu popolnoma drugačna kot je pa sedaj.

"Gospoda se bode morda protivila kompenzacijskemu zakonu na podlagi nekonstitucionalnosti ali morda na podlagi kaškega državega tehničnega vzroka," je rekel Gompers, "toda dosegli smo višek industrijelnega življa, ko se mora nekaj storiti. Velikansko zvišanje števila nezgod in smrtnih slučajev vsled moderne mašinarije in stara koncepcija v pravosodju v slučajih nesreče ali smrti ne odgovarja duhu časa."

"Moderna mašinarija," nadaljuje Gompers, "je storila, da vse človeštvo kolikor toliko manj misli na nevarnost." Nadalje je tudi izjavil, da je delavstvo do sedaj prejelo manj kot 20 odstotkov odškodnine za poškodbe itd. od milijonov, katere bi moralo po pravici prejeti.

Gompers je tozadevno dobro govoril in se skoro popolnoma strinjal s Sabbathovim predlogom, toda odbor, kateri ima preskrbeti vse tozadevne podatke, še ni svojih prepričav zaključil in vsled tega se je ta, Sabbathov employer's liability predlog za rešenje odgodil na 15 marea.

Ako bo Sabbathov predlog sprejet, brez modifikacij v prid kapitalistov, tedaj se bo lahko reklo, da je državni zbor Zdr. držav enkrat v zgodovini, nekaj za delavstvo storil.

Sabbathov predlog vsaj kaže, da se je vendar našel en ljudski zastopnik, ki se je potegnil za delavstvo.

Mr. Sabbath tako je prav!

Pomanjkanje solidarnosti.

Bethlehem, Pa. Upanje štrajkarjev v Bethlehem jeklarni, da se jim bodejo pridružili "drop forge" delavci, se je danes izjalovilo. — Družba je tem "forgerjem" kakor tudi delavcem v elektrarni dovolilo 10% poviška na plačo.

Druge spremembe v položaju štrajka ni, izvzemši, da je večina unijskih organizatorjev zapustila mesto in da so uradniki družbe nimenja, da s štrajkom bo kmalu pri kraju, ker delavci skup ne drže.

Prosperiteta — nit.

Iz St. Paul, Minn. se poroča, da je Chicago, Milwaukee and St. Paul železnica odslavoila 1000 delavcev v svojih delavnicah v St. Paulu in da je izdala ukaz, da se stroški na vsej progi skrijejo.

Albert J. Earling, predsednik te železnice se je pretekli teden izrazil, da trgovci po zapadu odpovedujejo naročila; Marvin Hughitt, predsednik Northwestern železnice, kakor tudi drugi železničarji pa trde, da obrt in trgovija na zapadu napreduje.

Iz zanesljive strani pa se poroča, da je Chicago, Milwaukee in St. Paul železnica izdala povelja za znižanje stroškov zato, ker ima velikanske izdatke vsled nenavadno mrzle zime.

Razne novice.

Vendar?

Coroneska porota pravi, da so boski krivi eksplozije v Jefferson in Clearfield premogovnikih v Ernst, Pa., vsled katere je bilo dne 5. februarja t. l. enajst premogarjev ubitih. Porota je nadalje izrekla, da boski so bili maionarni ter da so kršili tozadevne zakone.

Dvomimo pa, da bi bil kateri uradnik dotičnega premogovnika obtožen zaradi umora druge vrste. Vsekako pa toliko se je doseglo da se je takoj pričelo s instalacijo modernih varnostnih priprav v obeh premogokopih to je v Jefferson in Clearfield.

Roosevelt ima brado.

Roosevelt je zaenkrat ugnal ameriške karikaturiste. Pustil si je brado rasti, pa kakor se poroča tudi sala nima več toliko, kot ga je v Afriko odnesel. Američane sečaj zanima kako brado ima, ali kajzerport, ali spieport, ali kozjo brado, ali samo muho, ali pa tako kot orangutang. No za naš je vseeno, kako ima, samo da ne pride v Ameriko — Teddy — bear.

Ali se sporazumejo?

Na državni konvenciji ilinoiških premogarjev v Peoriji, Ill. se je toliko doseglo, da so operatorji privolili v skupni sestanek, vendar pa se protivijo proti skupni konferenci s operatorji in premogarji držav Pennsylvania, Ohio, Indiana.

Mednarodni predsednik T. Lewis, ki je bil v Peoriji na zborovanju je mnenja, da se bodejo ilinoiški operatorji premislili ter ob času privolili na skupno konferenco, ki se bo menda vršila v Cincinnati, O. Vsekako do sedaj vse zgleda, da se bo cela zadeva poravnala brez štrajka in najbrž še pred prvim aprilom, to je predno poteče pogodba sklenjena med premogarji in operatorji. Predsednik Lewis je odšel v Indianapolis prav židane volje in je mnenja, da bo za premogarje vse prav in dobro izpolno.

Kelly No. 3.

Premogokop Kelly št. 3 v Westville, Ill., kateri je bil že pet let zaprt, bode zopet začel s polno paro. Poroča se, da broj delavcev že pripravlja vse potrebno za pričetek s polno paro. Ta premogovnik je eden največjih v državi Illinois.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. — Pullman. Vaš dopis je romal v koš. Ne zdi se nam vredno blatiti list "Glas Svobode" s imeni zaplotarjev, ki so taki "staneh" socialisti, da drže republikanske govore za judežev groh in prodajajo papeževske slike. Pa brez zamere.

Anton Koren. — Mi nismo zastopniki za Glasilo S. N. P. J. — obrnite se na g. Fr. Keržeta, urednika glasila.

Josip Goshte. — Ne vemo zakaj ne bi Vaša soproga, ki je članica S. N. P. J., dobivala glasila, ko ga je plačala, ravno tako kot drugi člani. Obrnite se na urednika glasila g. Kržeta. Mogoče bo pomagalo.

B. New York. — Na vašo opazko: "Kaj je pa kaj novega — zakaj pa v glasilu S. N. P. J. ni naznanjeno kolikim članom je še za izplačati usmrtnino" vas vprašamo: Ali nam lahko povedate kako dolgo Jednota ni izplačala bolniške podpore? in tedaj vam bomo povedali: Zakaj.

Kustel in drugi. — Vaš dopis je šel na "file". Ako hočete "brezplačno" zagovarjati J. S. K. J. obrnite se na glasilu G. N. v New Yorku, S. N. P. J. pa ima tudi lastno glasilo — takih zagovorov ne sprejmemo brezplačno. Izvemši Gorjana, niste niti naročniki na list, čemu naj vam toraj usluge delamo; ako hočete, da se vaše poslanje v G. S. priobči — plačajte.

AMERIŠKA JUSTICA.

Večkrat se sliši in čita o ameriškem pravosodju kako krivično je isto. Nekateri sodniki se direktno pred svetom osmešijo, zraven tega pa dajo časnikom povod, da pišejo razne članke in se takorekoč norca brijejo iz sodnikov, sodišče in ameriškega pravosodja.

Skoro vsaki dan se čita o tem ali onem juristu, da je obsodil kokašjeva tatu na več let v državno ječo, med tem ko veliki ljudski tatovi kot Stensland pridejo na vse zadnje prosti. K. M. Landisa, zveznega sodnika v Chicago, ki je Standard Oil trust obsodil na 29 milijonov dolarjev kazni, je sodnik Grosscup pred vsem civiliziranim svetom osmešil, s tem da je razveljavil pravično obsodbo prvega sodnika.

Take kozle streljajo naši veleučeni sodniki.

Te dneve so imeli prav cirkus na sodišču v Newark, N. J. Zvita buča ondotnega sodnika je pokazala nov pravorek — ki je bil zelo neugoden za desetletnega Stanislava Niemaseek. Ta brunni sodnik je obsodil tega otroka v ječo radi dolga, katerega je ta "nedoletni" deček zakonito dolgoval.

Stvar pa je bila tako: Stanislav se je nekoga dne igral na cesti s svojimi tovariši, ki so bili vsi starejši od njega in med temi je bil tudi Edmund Willmanki, deček 16 let. Stanislava so ščipali, mu nagajali in ko se je dečko znebil nagajivcev je zagrabil kamen, vrigel in žnjim zadel Edmunda.

Edmundov oče je tožil Stanislava za \$500 odškodnine in protni izrek mu je prisodil \$95.35 odškodnine.

S tem pa ni še bilo vsega konec. Škandal je nastal javen in več drugih odvjetnikov se je zbralo, da pravnim potom oprostite desetletnega jetnika. Toda za oprostitev dečka so odvjetniki morali sodišču dokazati, da je Stanislav "bankrot".

Tukaj je zabilježek Stanislavovega premoženja:

Par čevljev vrednih.....\$0.10
Par nogavice..... 0.05
Ena obleka..... 0.50
En klobuk..... 0.10

Skupna imovina.....\$0.75
Dolg.....\$95.35

Ko se je sodnik zakonito prepričal, da deček ni zmožen plačati, ga je oprostil.

Škandal, vrh vseh škandalov.

Ko bi pa kapitalistov deček ubil otroka kaškega delavca, bi sodišče brž reklo: The case is dismissed on account of defendant being a minor. (Tožba propade, ker toženece je mladoleten.)

Tako je tako! Stari rimski zakoni so bili bolj na mestu, kot pa naš ameriški zakon, katerega so še stari Anglo-Saksi za časa Columbusa sem prinesli.

Reforma zakona, civilnega kakor kriminalnega je neobhodno potrebna, potrebna pa je tudi reforma večine sodnikov.

Največje lokomotivo na svetu.

Great Northern železnica ima največje lokomotivo na svetu. Lokomotivo s tenderjem tehta 468,000 lbs. in je zmoglo potegniti 100 do 120 petdeset tonskih vozov. To lokomotivo bodo poiskusili v hriboviti Montani.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:
za \$ 10.30 ..... 50 kron,
za \$ 20.45 ..... 100 kron,
za \$ 40.90 ..... 200 kron,
za \$ 102.25 ..... 500 kron,
za \$ 204.00 ..... 1000 kron
za \$1018.00 ..... 5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljate izplačuje c. kr. pošto hrani in urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriilneje do \$25.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske no Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN. * * * * *

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)
Tretje poglavje.

Stotnik Hvarton je bil med tem drzno stopil izza zagrinjala in vprašal je zdaj krošnjarja, ki je jel pospravljati svojo robo, kdaj da je zapustil mesto.

"V mraku," se je glasil odgovor.

"Tako pred kratkim!" je vzklil oni iznenaden in nadaljeval potem mirneje:

"Čudim se, da so Vas straže ob tako pozni uri pustile mimo."

"Pustile so me," je bil lakonični odgovor.

"Častniki angleške vojske Vas morajo že precej dobro poznati, Harvey!" je menila Sara in se prijazno nasmehnila krošnjarju.

"Poznam marsikoga njih, na videz," je del le-ta in pogledal po sobi, pri čemer so zadele njegove oči seveda stotnika Hvartona in za hip tudi Harperjev obraz.

Stari gospod Hvarton je poslušal krošnjarja z veliko pazljivostjo in vprašal zdaj naenkrat:

"Ali nas misli sovražnik zopet vznemirjati?"

"Koga imenujete sovražnika?" je rekel Harvey, visoko se vzravnavši in vrgši nanj pogled, da so se Hvartonove oči takoj zmedene povesile k tlom.

"Vsi tisti so naši sovražniki, ki motijo naš mir," je segla v pogovor teta Ivanka. "Pa, so-li kraljeve čete res že odrinile?"

"Najbrže da odrinejo kmalu," je odvrnil Harvey, pobral svoj koč in se napravljal za odhod.

"In ameriške čete," je nadaljevala gospodična Petnova s prijaznim glasom. "Ali so one zdaj tudi tukaj?"

Krošnjar je hotel ravno odgovoriti, ko so se odprle duri in se je pojavil Cezar s svojo presrečno soprogo.

Rod zamoreev, čigar hvalevreden vzgled je bil Cezar, postaja zdaj čedalje redkejši; tista vrsta služabnikov namreč, ki, rojeni in vzgojeni v gospodarjevi hiši, smatrarjo blagor svoje gospode kakor lastni blagor. Ta vrsta, ponašljamo, je zdaj že skoro izumrla in se umaknila drugemu, veliko nesposobnejšemu in nezanesljivejšemu zarodu.

Cezarjevi lasje so že siveli, in ker jih je njihov lastnik tako pogosto in tako krepko obdelaval z glavnikom, so se bili izpremenili nekdanji kodri sčasoma v trde ščetine, ki so ravno štrlele kviknu in ga delale za dva palca večjega. Koža je bila izgubila črni blek mladosti in je izgledala umazano-rjavno. Njegove strašansko daleč narazen stoječe oči so bile majhne in dobrodušne.

Ko je vstopil zdaj s svojo ženo, vso žarečo od veselja, jima je šla Sara nasproti in prijazno sprejela njune zahvale. Fanika pa se je poudila, da sama ureže starki obleko.

Opotekajoč se od sreče, je šel Cezar s svojo soprogo in s krošnjarjem iz sobe.

Harper je bil djal knjigo iz rok. Fanika je zapazila z zadostjenjem, da je prijazen smehljaj počival zdaj na tem obrazu, ki je izdajal drugače le globoko resnobo ali težko skrb.

Četrto poglavje.

Po krošnjarjevem odhodu je družba nekaj časa molčala. Gospod Hvarton je bil zvedel nekaj, kar je moralo pomnožiti njegove skrbi, stotnik je željno hrepenel, da bi bil Harper zopet daleč kje strani, gospodična Petnova je mislila z zadovoljstvom na svoj novo priporojeni zaklad čipk, Sara in Fanika sta urejali nakupljene stvari, ko je tujec naenkrat prekinil molk, rekoč:

"Ako je to, ker se boji mene, vzrok, da stotnik Hvarton ne odloži svoje maske, tedaj mu moram pojasniti stvar. Ko bi imel jaz zares vzrok, da ga izdam, bi moral le-ta pod pričujočimi okolnostmi stopiti v ozadje."

Mlajša sestra je smrtnobleda omahnila na svoj stol, teti Ivanki je tasa za čaj pala iz rok, Sara je strmela v tujca v neizmerni osuplosti, gospod Hvarton je bil kakor okamenel, stotnik pa je skočil na sredo sobe, strgal raz sebe lasuljo in brado ter vzklil:

"Verjamem Vam iz vse duše in hočem pustiti to nadležno prevaro. Ali neumljivo mi je, kako ste me mogli spoznati!"

"V resnici, stotnik Hvarton," je smehljaje rekel Harper, "v tej svoji lastni počobi izgledate toliko boljše, da bi Vam svetoval, da je v bodoče ne skrivate več! Toda tam-le je, kar Vas je moralo izdati." Pri teh besedah je pokazal na sliko mladega častnika, ki je visela nad kaminom.

"Ostro okoli morate imeti, gospod, in dober opazovalec morate biti!" je vzklil mladi Hvarton.

"Potreba me je takega naredila," je odvrnil Harper in vstal.

Fanika mu je stopila naproti, ko je hotel zapustiti sobo, prišla njegovo roko in rekla z živo resnobo:

"Vi ne izdaste mojega brata — ne morete ga izdati!"

Trenutek je obstal Harper v nemem občudovanju ljubkega dekleta, položil nato njeni roki na svoje prsi in odgovoril s svečanim glasom:

"Ne morem in ne bom!"

Zdaj je izpustil njeni roki, položil svoji rahlo jej na glavo in dostavil:

"Ako Vam more koristiti blagoslov tujca, sprejmite ga!"

Potem se je počasi okrenil in odšel v svojo sobo.

Vso rodbino je globoko ganila tujčeva odkritost in plemenitost in vsi, razn očeta, so se čutili olajšane sprico njegovega zagotovila.

Gospod Hvarton je odšel tudi po svojih opravkih in tako sta ostali deklici sami z bratom, v vselem, zaupnem kramljanju, ki se ga je vdeleževala tudi teta Ivanka. Tako so ždeli skupaj celo uro, radujoč se redke sreče združenja, ne misleč na nevarnosti, ki so jim lahko pretile.

Tekom pogovora je povprašala teta tudi po starem znanecu, polkovniku Velmerju.

"O," je vzklil stotnik veselo, on še živi in je še zmeraj tisti lep in galantni častnik, kakor je bil!"

Ni ženske, ki bi ne zardela — tudi če ne ljubi zares, — kadar sliši ime moža, katerega bi mogla ljubiti. Tako je tudi Sara povesila oči, a s smehljajem, ki je z rožami na njenih licih vred še bolj novičal dekletove čare. Stotnik Hvarton menda ni opazil teh izdajalskih znakov, kajti brezbrizno je nadaljeval:

"Včasih je pač melanholičen; takrat ga dražimo, češ, da je gotovo zaljubljen."

Sara je preledala najpreje brata, potem sestro, ki se je smejala in pošalila:

"Siromak! Vendar ne obupa va?"

"Ne. In zakaj bi naj? On, najstarejši sin bogataša, lep, mlad in — polkovnik?"

"To so seveda močni vzroki, da mu ne omaga pogum," je rekla Sara s prisiljenim smehom, "posebno zadnji."

"Reči vam moram," je odvrnil stotnik resno. "Mesto polkovnika pri gardi je lepa stvar!"

"In polkovnik Velmer je jako lep mož!" je posnehljivo dostavila Fanika.

"O Fanika!" je rekla njena sestra. "Polkovnik Velmer ni bil nikdar tvoj ljubljenec — on je preveč zvest svojemu kralju, da bi mogel biti tebi všeč!"

Fanika je brž odgovorila:

"Ali ni tudi Henrik zvest svojemu kralju?"

"No, no," je mirila teta Ivanka. "Ne prepričajte se zaradi polkovnika; on je moj odločni ljubljenec!"

"Fanika ima rajši majorje!" je smejaje opomnil brat.

"Neumnost!" je šepetala deklica in zardela.

"Čudim se le," je nadaljeval stotnik, "da si Dunwood ni nič prizadeval, da bi pridržal mojo sestro v vstaskem taboru."

"S tem bi bil pripravil lahko v nevarnost lastno svobodo," je rekla smehljaje deklica, "in ti veš, major Dunwood se bojuje za svobodo!"

"Za svobodo?" je vzklila Sara. "Lepa svoboda, ki zamenja enega gospodarja za petdeset gospodarjev!"

"Pravica menjavati gospodarja, sama na sebi je svoboda!" "In svoboda, ki je ve ženske rade izvršujete!" se je smejal stotnik.

"Mislim, me ljubimo vsaj svobodo, da si izvolimo prvega!" je dejala Fanika. "Ne res, teta?" Harper se je prikazal še-le k obedu in potem je zopet izginit, češ da mora pisati pisma. Dasi je vse njegovo vedenje vzbujalo zupanje, vendar je čutila rodbina njegovo odsotnost kakor olajšanje, kajti naravno, da se je imel omejiti obisk stotnika Hvartona samo na par dni, toliko zaradi kratkega dopusta, kolikor zaradi nevarnosti, da ga zasači sovražnik.

Parkrat v teku dneva je izrazil gospod Hvarton nekoliko dvomov glede značaja svojega neznanega gosta, pa je zadel na živahen odpor svojih otrok, ki so bili mnenja, da tako odkritosrčen obraz, tako plemenita narava kakor je tujčeva, ne more variti . . .

"Videz je čisto varljiv, ljubi moji otroci," je odvrnil boječ oče. "Ako se ljudje kakor major André poznajo do prevare, kaj je pričakovati od navadnih zemljanov?"

"Prevare!" je burno vzklil njegov sin. "Pozabljaš, ljubi oče, da je major André služil svojemu kralju in da vrhu tega vojna opravčuje njegovo dejanje."

"In ne opravičuje-li vojna tudi njegovo smrt, Henrik?" je vprašala Fanika s tihim glasom, ne voljna zapustiti stvar svoje domovine in vendar ne v stanu, da bi zatrla sočutje za tega Andréja.

"Nikdar!" je vzklil mladi mož, skočivši s stola, in hodil razburjen po sobi. "Nikdar! Fanika, ti me strašiš! Vzemi, da bi se zgodilo meni, da padem upornikom v roke, bi se ti zdela-li opravičeno, da me usmrte? Ali bi odobraval Washingtonovo krutost?"

"O Henrik," je rekla Fanika, tresoč se od razburjenja, blede kozi in solzami v očeh, "tako malo poznaš moje srce!"

"Odpusti mi, sestra — moja ljuba mala Fanika, odpusti mi!" je vzklil mladi mož skesan, objel deklico in ji poljubljal solze z oči.

"Vem, da sem neumna, da jemljem tvoje nagle besede tako za resno," je rekla Fanika in uprla vanj s smehljajem obrazkom rosne oči; "ali očitanje od onih, ki jih ljubimo, nas zadene trdo, Henrik, posebno ako . . . ako vem, da ga ne zaslužimo!"

Teta Ivanka jo je ljubeče pobožala in jo potolažila, češ, mlade moške rade pretnaga njih burnost, kakor je rekel stotnik, sediš poleg sestre:

"Že mogoče; ali smrt majorja Andréja je nekaj, pri čemer smo vsi jako občutljivi. Ti ga nisi poznala Fanika; bil je tako hraber, tako plemenitega srca, tako ljubezniv!"

Fanika se je smehljala, stresla glavo, a ni odgovorila ničesar. Ko je videl brat, da mu ne veruje, je nadaljeval:

"Ali dvomiš na tem? Ali odbravaš njegovo smrt?"

"Ne dvomim na njegovi vrednosti," je rekla, "in ne na tem, da je zaslužil srečnejšo usodo; a tudi na tem ne morem dvomiti, da je bilo Washingtonovo postopanje opravičeno. Malo vem o vojnih navadah in želim, da bi vedela še manje, toda kakšen up na vseh bi imeli Amerikanci, ako bi vsa starodavna vojna načela hoteli prepustiti le Angležem!"

"Zakaj ne odnehajo od boja!" je ozvoljena vzklila Sara. "In ker so uporniki, je vse, kar delajo, krivično in nezakonito."

"Ženske so samo zreali, ki odsevajo sprejete vtiske," je dejal dobrodušno brat. "V Faniki vidim podobo majorja Dunwooda, v Sari pa —"

"Polkovnika Velmerja!" ga je prekinila mlajša sestra, smejaje in rd. "Priznati moram, da se imam za svoje nazore zahvaliti majorju — ne res, teta?"

"Zdi se mi v resnici, da prihaja tvoja logika od njega, dete."

"Priznam se krivo in ti Sara, nisi pozabila ničehih razprav polkovnika Velmerja!"

"Upam, da ne pozabim nikoli, kaj je prav!" je rekla Sara, ki je vstala in šla popraviti ogenj v kaminu.

Pozno na večer je sporočil Cezar zbrani družini, da je slišal v Harperjevi sobi glasove, ki so tiho govorili med seboj. Ta novica

je vznemirila vse skupaj, toda Harperjev prihod, ki je stopil v sobo z najodkritosrčnejšim, najnedolžnejšim obrazom na svetu, — je kmalu razgnal vsaki strah, izvzemši bojazen starega gospoda Hvartona. Njegovi otroci in njegova sestra so bili prepričani, da se je Cezar moral zmotiti, in večer je pretekel v mirnem pogovoru, brez nadaljnega motenja.

Popoldne naslednjega dne je bila družba zbrana pri čaju, ko se je vreme prevrglo.

Vihar se je polegel in ko je Fanika vzradoščena hitela k oknu, je videla, kako je bleščoč solnčni žarek razsvetlil nasproti ležeči gozd. Listje drevja je žarelo v najrazkošnejših barvah ameriške jeseni.

Družba se je podala nemudoma na trato pred hišo. Zrak je bil mil, vonjiv in krepilen.

"Kakšen prekrasen prizor!" je rekel Harper s tihim, skoro pobožnim glasom. "Kako velik, kako veličasten! Naj bi sledil enak mir tudi viharjem, ki pretresajo mojo domovino, naj bi njeni nesreči sledil tako mil solnčni svit!"

Samo Fanika, ki je stala zraven njega, je slišala te besede. Ko se je presenečena ozrla vanj, je videla, kako je odkrite glave pobožno gledal na nebo.

V teh očeh ni kraljeval več njim lastni mir — nekako navdušenje je svetlikalo iz njih in rahla rdečica je bila dahnjena preko Harperjevih lic.

"Od takega človeka se nam ni bati ničesar!" si je mislila Fanika. "Taki občutki živé samo v srce krepostnega."

Naenkrat se je pojavil na trati krošnjar, ki je bil porabil prvi solnčni žarek, da je obiskal Hvartonove.

"Lep večer!" je rekel Harvey. "Za ta letni čas jako gorak in prijeten."

Gospod Hvarton je povprašal sočutno, kako je kaj s starim gospodom Brezo.

Harvey je odgovoril z rahlim drhtenjem v glasu:

"Hitro gine . . . Starost in težave so kmalu dokončale svoje delo."

S temi besedami je obrnil krošnjar obraz v stran; Fanika pa je bila zapazila mokro oko, drhteče ustnice, in zopet je zrasel Harvey v njenih očeh.

Za kratek čas.

Župnik Bisaga, neomejeni gospodar v svoji fari M., je ležal na smrtni postelji. Zbrani so bili pri njem prijatelji in na politično vodstvo "Luthovniške zveze" so pošiljali vsak dan poročila o bolnikovem stanju, ker župnik Bisaga je bil odlični član te stranke. Vodstvo je ta poročila vestno prijavljalo v svojem dnevniku "Zakelj". A tudi vernim faranom so hoteli župnikovi prijatelji biti na uslugo, zato so obesili na farovška vrata tablo, na kateri so vsako uro napisali, kako je stanje župnika Bisage. In tam je stalo: "Ob 7. uri zvečer: Stanje župnika Bisage jako opasno." — "Ob 8. uri zvečer: Stanje župnika Bisage se nekoliko zboljšalo." — "Ob 9. uri zvečer: Stanje župnika Bisage se zopet poslabšalo." — "Ob 11. uri zvečer: Župnik Bisaga je odšel v nebesa." — Drugo jutro, ko je še vse spalo, je šel mimo te table menda kak šlovek, ki župniku ni bil ravno najbolj naklonjen, zakaj ljudje so pozneje našli pod temi poročili o župnikovem stanju sledeči pripis: "Brzovaj iz nebes, ob 7. uri zjutraj: Tukai velika osuplost in razburjenje. Župnik Bisaga ni prišel sem."

Gorjance prinese v košu h krstu dečka. Ko so došli botri, gospod župnik nehote pogleda v koš ter vzklilne:

Moj Bog, to pač ni podobno novorejencu!

Gorjance prestrašen pristopi, pogleda in ves v zadregi prične:

Jojmene, jojmene! Glejte, gospod župnik, mudilo se mi je, in v naglici sem mogoče popadel "ta lanskega" (namreč fanta).

Kedar kupujete v kaki prodajalni, vedno omenite list "Glas Svobode". S tem listu mnogo pomagata. Kedar hočete kaj kupiti ali prodati oglašujte v "Glas Svobode".

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1909 še sprejet v zdravljenje slavnega in znamenitega Dr. J. E. THOMPSON-A, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdravljenje sprejetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov, nam zopet spričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušnost in zmčnost v zdravljenju vseh bolezni

Najbolša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč, ter želi v kratkem povzročiti zdravljenje nazaj zadobiti.

ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne izgubite nade, ako Vas drugi zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti: — zato torej če se počutite slabi in nemočni ter bolehate na še tako teški in nevarni bolezni, kakor:

reumatizmu,
kašlju,
naduhi,
prehlajenju,
sušici,
na pljučah,
na jetrah,
na ledicah,
na srcu,
na živcih,
na dušniku,
na vodenici,

DR. J. E. THOMPSON.

na želodcu,
na zlati žili,
na trakulji,
slabosti prebavnih organov,
slabokrvnosti na očeh,
v ušesih,
na lišaju,
na srbečini,
na prhutah,
na mazulih,

Kakor tudi tajnih moških in zenskih spolnih bolezni:

triperju, čankerju, sifilisu, izcurenju moškega soka, nezmožnosti v spolnem občenu; — nadalje na belem toku, nerednem mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, — tedaj se z zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem svetu radi njegove izkušnosti v zdravljenju dobro poznatega Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je nj jedne

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEZNI

katera bi ne bila njemu dobro in natanko spoznata in katere bi se on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

Zdravljenje vseh spolnih bolezni ostane strogo tajno.

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdravljenje. Vaša lastna korist je da ne odlašate temu takoj v materinem jeziku pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRAVIŠČE kateremu na čelu stoji slavni zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON
342 W. 27th St. New York, N. Y.

Zimski čas je za učenje

ANGLESCINE
brez učitelja

po navodilu:

Slovensko-angleške slovnice,
Slovensko-angleškega tolmača in
Angleško-slovenskega slovarja.

Knjiga v platno vezena stane \$1.00 in je dobiti pri

V. J. KUBELKA,
538 W. 145 St. New York, N. Y.
PIŠITE PO CENIK KNJIG!

Slovensko Narodno Samostojno Društvo
V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano
dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH,
Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC,
Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: Mike Dernovšek,
Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopolne v Georgetown pri Frank Markus v prvem nadstropju

17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalni, za moške ali ženske 18k SOLID GOLD filled z lepo okrašenim dvojnimi pokrovom, derži vedno korektni čas, primerne delavnosti na železnicih, JAMČENA ZA 20 let za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za \$8.75 in vozne troške, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezentira NE

PLAČAJ NITI EN CENT. Pomisli pa, da lahko plačaš \$36.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zidarja. Posebno dobro 14k pozlačeno verigo in napeček darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH CO
505 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA

sodovce mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St., Tel. Canal 1405

Rojakom Slovence naznanjava, da sva odprla

Gostilno "Slovenski Dom"

na
2236 So. Wood ceste
to je med Blue Island ulico in 22. Mladič & Krampats.

Edward Pauch

gostilničar
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

ODVETNIK PATENTI

CARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO.
Tel. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi

mrzel in gorak prigrizek. Pod vodstvom

Jos S. Stastny

650 Blue Island Ave.
delika Dvorana za društvene in unijske seje, in Vrga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago Ul.

Hoerber pivo. Prost prigrizek

SLOVENSKA GOSTILNA

MARTIN NEMANICH
LASTNIK

Phone: Canal 80 22nd St. & Lincoln blizu slovenske cerkve

Pooblastila in prošnje

na vojaške, sodniške in vse druge oblasti v starem kraju izdeluje po

EDEN DOLAR

in priskrbim potrebne konzularne potrdila.

FRANK PODGORŠEK,

56 Warren St. New York, N. Y.

M. KARA

</

Slovenska Svobodomisel. Podp. Zveza

Chicago,

Illinois.

Vstanovljena dne 1. septembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO (predsed.), 11212 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

A. H. SKUBIC, 2014 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
JOS. FRITZ, 11422 Stevenson A., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.
Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljatve pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE".

Seja vsak zadnji četrtek v mesecu.

SPREJETA NOVA DRUŠTVA.

Št. 44 v Viriden, Ill.: Matevž Stermec, cert. št. 1033; Jurij Humljan, 1034; Ivan Anselmi, 1035; Josip Toršič, 1036; Franc Lisjak, 1037; Franc Kulkovič, 1038; Matija Januš, 1039; Blaž Leskovec, 1040; Ivan Mlektš, 1041; Anton Fisher, 1042; Franc Peterlin, 1043; Jurij Skubie, 1044; August Korunka, 1045; Peter Ferjančič, 1046; Peter Raukar, 1047; Andrej Frankl, 1048; Anton Stupar, 1049. — Društvo šteje 17 udov.

Št. 45 v Baltic, Mich.: Karol Stopar, 1050; Franc Stempihar, 1051; Franc Lah, 1052; Franc Oselin, 1053; Ivan Proserm, 1054; Josip Tavčar, 1055; Mihael Terdina, 1056; Andrej Terstin, 1057; Mihael Ožanič, 1058. — Društvo šteje 9 udov.

Št. 46 v San Francisco, Calif.: Anton Serjak, 1059; Josip Rapuš, 1060; Franc Piškur, 1061; Matija Golob, 1062; Franc Sebaney, 1063; Josip Poll, 1064; Ivan Staniša, 1065; Franc Skubie, 1066; Ivan Posedel, 1067. — Društvo šteje 9 udov.

Žensko društvo št. 47 v Chicago, Ill.: Antonija Lesar, 1068; Marija Kulovec, 1069; Antonija Ivanšek, 1070; Paulina Verščaj, 1071; Marija Marentič, 1072; Marija Poč, 1073; Marija Skubie, 1074; Marija Darovec, 1075; Ivanka Tisol, 1076; Katarina Verščaj, 1077; Ivanka Mladič, 1078; B. Logar, 1079; Paulina Zalokar, 1080; Ana Junko, 1081; Franciška Pele, 1082; Franciška Težak, 1083. — Društvo šteje 16 članic.

Društvi št. 46 in 47 bodeti vključeni z 1. marcem 1910 po želji društev.

SPREJETJE NOVIH UDOV.

K društvu št. 1 v Chicago, Ill.: Karol Kramer, 1084; Franc Kokalj, 1085; Josip King, 1086; Josip Janša, 1087. — Društvo šteje 34 udov.

K društvu št. 4 v Black Diamond, Wash.: Ivan Žuntar, 1088; Franc Štiglic, 1089. — Društvo šteje 43 udov.

K društvu št. 12 v Cumberland, Wyo.: Jurij Justin, 1090; Franc Bezovšek, 1091; Franc Kobler, 1092; Martin Zagore, 1093. — Društvo šteje 23 udov.

K društvu št. 16 v Clinton, Ind.: Bernard Vozel, 1094; Jurij Kubla, 1095. — Društvo šteje 32 udov.

K društvu št. 17 v Aurora, Minn.: Štefan Mahnič, 1096. — Društvo šteje 18 udov.

K društvu št. 20 v Clevelandu, O.: Florjan Šetina, 1097; Josip Janežič, 1098; Ivan Rus, 1099; Ivan Sluga, 1100; Franc Centa, 1101; Jakob Cimerman, 1102. — Društvo šteje 21 udov.

K društvu št. 25 v Reading, Pa.: Peter Kral, 1103. — Društvo šteje 10 udov.

K društvu št. 33 v Livingston, Ill.: Franc Popelar, 1104. — Društvo šteje 14 udov.

K društvu št. 31 v Farmington, W. Va.: Ivan Voznjak, 1105; Marko Mahan, 1106; Vasilij Majko, 1107; Ljudovik Slovik, 1108; Aleksij Suharevsky, 1109; Josip Rimsza, 1110; V. Bryksa, 1111. — Društvo šteje 27 udov.

K društvu št. 32 v Wenona, Ill.: Jakob Oražen, 1112. — Društvo šteje 19 udov.

K društvu št. 37 v Blackburn, Pa.: Franc Rozman, 1113; Fran Savrine, 1114. — Društvo šteje 17 udov.

K društvu št. 39 v Agular, Colo.: Josip Prunk, 1115; Ivan Zupančič, 1116; Josip Tedeško, 1117. — Društvo šteje 16 udov.

PRESTOPLI UDJE.

Od društva št. 32 v Wenona, Ill., k društvu št. 44 v Viriden, Ill.: Ivan Deželak, 267. — Prvo društvo šteje 18 in drugo 18 udov.

SUSPENDOVANI UDJE ZOPET SPREJETI.

K društvu št. 14 v Yale, Kans.: Ivan Klapeš, 357. — Društvo šteje 47 udov.

K društvu št. 16 v Clinton, Ind.: Ivan Mufler, 446. — Društvo šteje 33 udov.

ODSTOPLI UDJE.

Od društva št. 6 v Winterquarters, Utah: Alojz Blažič, 561. — Društvo šteje 43 udov.

POTUJOČI UDJE.

Od društva št. 9 v Leadville, Colo.: Ivan Prijatelj, 218; Ignac Jevnikar, 309; Josip Šenk, 372.

Od društva št. 33 v Livingston, Ill.: Karol Kulkovič, 787.

SUSPENDOVANI UDJE.

Od društva št. 9 v Leadville, Colo.: Ivan Puh, 222; Franc Kudinec, 224; Josip Centa, 229; Josip Novak, 236; Ignac Levstik, 242; Ignac Jakič, 529; Ivan Vidmar, 540; Franc Adamč, 600; Ivan Fink, 601; Ivan Kikel, 745; Josip Mušič, 746. — Društvo šteje 37 udov.

Od društva št. 14 v Yale, Kans.: Rudolf Lizzi, 354. — Društvo šteje 46 udov.

Od društva št. 15 v Granville, Ill.: Ivan Žlindra, 412. — Društvo šteje 19 udov.

Od društva št. 18 v Girard, O.: Ivan Zaveršek, 648. — Društvo šteje 17 udov.

Od društva št. 33 v Livingston, Ill.: Peter Sibič, 785. — Društvo šteje 13 udov.

UMRLI UDJE.

Od društva št. 5 v Darragh, Pa.: Franc Kenig, 126. Ubit dne 26. januarja 1910 v premogokopu v Elizabeth, Pa. Društvo šteje 40 udov.

IZOBČENI UDJE.

Od društva št. 16 v Clinton, Ind.: Josip Kuč, 447. — Društvo šteje 32 udov.

Od društva št. 20 v Cleveland, O.: Rudolf Perlan, 498; Alojz Jevnikar, 650. — Društvo šteje 19 udov.

URADNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV NA ZNANJE!

Ker imam mnogo truda in dela ravno zdaj s pošiljanjem tiskovine itd. zaradi tega ni bilo mogoče vsakemu društvu, ozir. tajniku za vsako malenkost posebej pisati. Omenim naj še, da Pravila, Charter, potne in prestopne listine odpošljem ob času, da vsa društva prejmete do 1. marca. Nadalje pa naj bo povedano enkrat za vselej, da društveni uradniki pazite na tiskovino da nezavržete ničesar ker stane mnogo denarja, toraj pozor!

Prosil sem že mnogokrat cen. tajnike natančnega poročila, da zabilježite ime in priimek ter cert. št. suspendiranih, prestoplih, potujočih in izobčenih članov. Kadar se suspendirani član zopet glasi in plača dolg, toraj se ga naznani gl. taj. zopet sprejetim.

Oni člani, kateri nepravilno dolg na tretji seji se naj naznani izobčenim koliko naj hitreje mogoče, da se stvar uredi brez vseh daljših zaprek.

Opominjal sem tajnike, da v zdrav. spričevalih novih članov zabilježite vse potrebno, a mnogo takih listin moram sam urediti, ker pa to ni pravilno, toraj s tem opozorim vse uradnike na to, da se prihodnjič ravna po pravilih. Stvar je treba preurediti kot sem zgoraj omenil, in pa malo več paznost društvenih tajnikov. Načelje prosim društva naj ne sprejemajo članov, ki so čez 45 let stari in brez dokaza da niso starji, prosil sem že večkrat, a kakor vidim, brez vsacega uspeha.

V bodoče bodem vrnil vsa zdravniška spričevala onih kandidatov, kateri so stari med 45 in 55 let, ki ne bojo zraven spričevala poslali dokaz, da niso starji. Čitaj pravila: Poglavlje XIII. Oddelek 1. stran 41.

Nadalje opominjam vsa ona društva, katera še do sedaj niso plačala naklade, da to store koliko naj hitreje mogoče, ker prispevati ima vsak član brez razlike drug od drugiga, ker v podporah smo tudi vsi enaki.

Naša člana S. S. P. Z. se zelo lepo razvija, dan za dnem prihajajo prošnje za sprejem iz raznih krajev, osobito sedaj ko so naši kvini bratje rojaki in sploh Slovani sprevidili da je na pravem stališču.

Korak napredka so storile rojakinje tukaj v Chicagu, ker vstanovile so prvo žensko društvo ter priklopile se k naši Zvezi. Prilika mi tudi vsem našim bratom, da svoje soproge in hčerke na to pot privedete, da se zavarujejo za slučaj onemoglosti in smrti.

Glas Svobode Co. se pritožuje, da nekatera društva še sedaj niso plačala glasila, dasi pravila tako direktno govore (glej pravila paragraf 27). Dotična društva se toraj opominjajo, da isto nemudoma store, ker sicer bo moral Glavni odbor uradnim potom zahtevati plačilo glasila.

Toraj oklepajte se stebila, katero že dober sad rodi.

JOS. IVANŠEK, tajnik.

Vse za svobodno misel.

Chicagške rojakinje smo se pred par meseci pogovarjale o raznih stvarih, kakor je navada v zimskem času in pri tej priliki nismo tudi pozabile pogovoriti se, kako bi bilo boljše za naše soproge po naši smrti. Sklenile smo, da se zavarujemo za slučaj bolezni in smrti, da ustanovimo žensko podporno društvo, katero priklopimo k najmlajši, lepo evetno Slovenski Svobodomiselni Podporni Zvezi. Dogovorjeno, storjeno.

Sklicale smo ženski shod pa nedeljo dne 20. t. m. in tam smo ustanovile prvo **Žensko Svobodomiselno Podporno Društvo** v katero se je takoj na shodu vpisalo 16 rojakinj. Res lep začetek.

Cenjene rojakinje po raznih mestih zavedajte se tudi ve in pristopajte k S. S. P. Z.

Sestrski pozdrav!

A. Ivanšek, tajnica.

Chicago, Ill.

Naznani hočem Slovincem in Slovincem po Zdr. državah, da se je dne 20. t. m. tu v Chicagu na občnem shodu ustanovilo prvo "Žensko Svobodomiselno Podporno Društvo" v Chicagu, katerega smo priklopile k S. S. P. Zvezi. Bratom gl. predsedniku A. Mladiču, gl. tajniku Jos. Ivanškemu in gl. zapisnikarju M. V. Kondu se iskreno zahvaljujemo za govore, potik in vpeljevanje.

Pri društvu je sedaj 16 članic in kakor se sliši namerava pristopiti še mnogo Slovenk, tako, da se bodo kmalu kosale s moškim društvom št. 1 v Chicagu. Daljše podrobnosti prihodnjič.

Valbeč rojakinje, da se nam pridružijo, ostajam **A. Lesar**, predsednica.

Kometi, nesrečne zvezde in nesreče.

Kedar so starodavneži opazili komet (zvezdo repatico) na nebesnem svodu, so se prestrašili. Njih veliki duhovni in medicinarji so čarali in molili, da ne bi nesreča zadela njihovega naroda.

Najznamenitjša zvezda repatica je Halley-ov komet, ki pride v našo bližino tekoma enega meseca. Ta komet je razkril zvezdoslovec Edmund Halley, ki je dokazal, da kometi imajo orbit po katerem lete v nebesnem vsemirju.

"Glas Svobode Co.", želj da v prihodnjih par tednih obišče naše

S. S. P. Društvo št. 1 vabi vse

člane na mesečno redno sejo, dne

27. februarja, v navadnih prostorih.

Asesment je navaden.

A. H. Skubic, tajnik.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Schener, v nemškem Jasuiku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebuje medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavici. **Priporoča se ga za preganjanje plinov iz drobja.** Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerokoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.

Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.

Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.

V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga srajc spodnjega perila, kravati itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovoljnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si i kupitel!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—3:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujete torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"
(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement.

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETERK
in volja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam daljano naznajo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

POLITIČNA ZAVEDNOST.

Slovenski narod v Združenih državah ameriških se je zadne čase pričel lepo zavedati in samostojno misliti, ne le po mestih ampak tudi po deželi. Slovenci se dramijo iz spanja, premišljujejo o krivičnem sistemu današnje vlade. Ljudovlada, vlada za ljudstvo, ne reprezentira ljudstva več.

Tudi Slovenci so prišli do spoznanja, da stranke, ki so enkrat zastopale pravice ljudstva, zastopajo danes želje dobičkanosnih posameznikov.

Število naših naročnikov se je zadne čase skoraj podvojilo; v pismih naročnikov pa opazujemo misli teh naših čitateljev. In tako smo zadnji čas prejeli pismo z naročbo na list od Slovence-farmarja, polno inteligentnosti in navetov. To pismo, katerega deloma spredaj ponatisnemo z primernimi odgovori naj prečita vsak Slovenec ter ga nazljivo prevdara in pretrese, da bo tudi znal sam trezno misliti in soditi.

Mr. farmer: "Kako je masa ljudi zastopana v kongresu?"
Odgovor temu je, da ljudska masa v kongresu ni nikakor zastopana.

Vse, še tako neznatne korporacije so zastopane v kongresu, senatori in sodniki. Vse železniške družbe so ravno tako zastopane v kongresu, senatori in sodniki. Vsakojaki trust je zastopan po številnih politikujočih kongresmanih, senatorjih in sodnikih. Ljudske mase — te so šala Zdr. držav.

Mr. farmer: "Koliko farmerjev je v tej veliki deželi? In koliko je, v pravem pomenu besede farmerjev, članov kongresa, ki zastopajo ta veliki industrijski del mase?"

Pomenljivo vprašanje, o katerim naj bi farmerji mislili veliko in globoko. Kakšne zastopnike imajo v kongresu — ljudi kakoršen je Mr. Cannon, iz Illinois, mož, kateri bi prišel s zavezanimi očmi v privatno pisarno predsednika mestne banke v New Yorku; mož, ki je dober in zvest hlapček vseh železniških korporacij in krupcar tarifa, vpslen za ropanje farmerjev.

Mr. farmer: "Koliko je malih trgovcev v Zdr. državah? In koliko malih trgovcev je da so člani kongresa, kjer zastopajo svoj stan?"

Zopet pomenljivo vprašanje za malega trgovca o katerem naj misli. — Ni jih v kongresu, ne v senatu. Semtertje volijo svojega kandidata za kongres ali senat, ki jim ga vrine kak trust po svojih hlapcih. Potem se pa zopet vzbijajo ves ostali del življenja, da vzdržijo trust, za katerega interese so volili, bodi si že pod to ali ono politično stranko, ki stiska vsak cent iz njih.

Mr. farmer: "Koliko strokovnjakov — industrijskih delavcev je v Zdr. državah? In koliko teh delavcev zastopa njih interese v kongresu?" **NOBENEGA!**

Sicer imamo splošno volilno pravico, t. j. boljše kot kjerkoli na svetu, toda dandanes v Zdr. državah vlada še denar kapitalistov, in nerazumni delavci sledijo tem izdajalskim voditeljem čez trn in drn; toda tudi v tem oziru gre na boljše. Svet se suče — mi pa smo še tako mladi in neiskusni.

V poslanski zbornici na Angleškem je okoli 90 zastopnikov delavcev, lepo število jih je v Avstrijski, Nemški z eno besedo

v vsaki kulturni državi. V tej deželi pa ne delamo tako. Pri vsakih volitvah voli delavec kandidata, bodisi za katerikoli urad, ki je izbran od trustov in njih lakajev — delavskih bosov. Svojih zastopnikov nimamo nikjer; in ako se delavec ob pravem času ne vzdrami, zapodijo svoje od kapitalistov plačane voditelje, ter se vsaj politično združijo v eno močno falango nasproti največjim sovražnikom vesoljnega delavstva — kapitalizmu, potem še govorniki o organizaciji ne bodo smeli, nikar se tudi organizirati. Sedaj nimamo nobenega zastopnika — nikjer, ne v kongresu, ne v senatu, toraj nikjer v postavodajstvu, kjer se krjuje postave napram nam.

Mr. farmer, vpraša še: "Koliko odvetnikov je tu v Zdr. državah? In koliko teh je v kongresu?"

Elegantno završujoče vprašanje svojim argumentom. Odvetniki tu v Ameriki so ljudje posebne vrste brez karakterja in toraj brez respekta do ljudi in toraj tudi do samega sebe. Tukaj v Ameriki ne more biti pod današnjem sistemom nihče ne predsednik republike, ne sodnik, ne član kakeršnegakoli urada, ako ni odvetnik, izjema je le pri milijonarjih, korporacijah oziroma trustih, ako so pa člani teh organizacij že preveč bogati, da bi se trudili sami za se v postavodajstvu, potem si najamejo odvetnika, ga postavijo za kandidata — izvoljen pa je brezdomno gotovo, ker ima vse pripomočke namreč svoj jezik pa kapitalistov denar. V postavodajni zbornici v Washingtonu najdemo toraj razven par direktnih krvososov, kakoršen je Gugenheim same odvetnike — ljudske zastopnike — za trustjane — ter plačane od trustov. In namesto da bi zastopali stranko, ki jih je izvolila jo ropajo s krivičnimi postavami napram kapitalistom, kateri jih plačajo. Tudi v ministrstvu ljudovlade Zdr. držav imamo same odvetnike, zastopnike raznih trustov, tako je državni tajnik odvetnik-zastopnik Steel trusta, največji sovražnik, krvosos in brutalni delavstva.

Odvetnik zloglasne Pullman kompanije Mr. Grosseup je postal višji državni sodnik zapadnega okrožja države Illinois. To je tisti sodnik, ki je samovoljno žulil moža, kateri je obsodil John D. v plačilo 29 milijonov dolarjev ter razveljavil kazem.

Odvetnike tukaj dandanes je vzgojilo tako, da so pristopni korporacijam, doma in v šolah. Ti trust-odvetniki, izsolani in živčni calec proč od farmerjev, industrijskih delavcev in malih trgovcev — ta posebna vrsta, odločena od velikega človeškega telesa, je ona kasta, kateri je izročeno postavodajstvo, postavolomstvo in krivo razlaganje že obstoječih postav. Primeren kraj za truste in velkapitaliste so Združene države, z malimi dobro izvežbanimi kapitalisti zavzemajo vse ljudske t. j. manjše urade.

Mr. farmer, pravi nadalje: "Farmerji, mali trgovci in delavci sploh v drugih civiliziranih državah so pokazali, da so zmogni se sami zastopati, ter tudi v tem zastopstvu dejansko pokazali kaj so storili za mase, ki jih je v to pooblastila. Ali je farmer, mali trgovec in delavec v Zdr. državah manj inteligenten od drugih civiliziranih držav? Jaz tega ne verujem!"

Tudi mi tega ne verujemo Mr farmer.

Ako bi bilo v Zdr. državah le par milijonov, od toliko ogromne mase prebivalstva, zavedujočih se ljudi; recimo farmerjev, malih trgovcev in delavcev, ki bi mislili kot mislite Vi — samostojno, ter podpirali svoje mišljenje z volilnico pa bi dandanes ne bila vlada po trustih in velkapitalistih zastopana po svojih lakajih — odvetnikih in raznih voditeljih

Omejeno število trustov, katere lahko na prste preštejemo, kontrolirajo omejeno število političnih bosov — te voditelje tudi lahko na prste preštejete. Ti boski izberejo omejeno število zvestih, hlapčevskih ter zanesljivih kandidatov — navadno odvetnike — in tu imate potem vlado Zdr. držav.

Famerji v tej deželi opravljajo veliko delo. Pri postavodajstvu pa nimajo nobene besede.

Strokovne organizacije delavcev, so hrbtnica državne industrije vsake dežele. Tudi oni, kakor farmerji nimajo nič za reči pri postavodajstvu niti pri kakem drugem opravilu.

Tudi mali trgovci, posredovalci med farmerji, delavci in kapitalisti, neutrudljivi raznašalci bogastva, organizatorji in podpiratelji prosperitete, nimajo nič za reči pri vladi.

Danes imamo še dve stare politične stranke, katerih zastopniki so — ene velelopovi in druge lopovi — oboji pa krvososi farmerjev, delavcev in malih trgovcev, kateri vzdržujejo vse.

Tukaj potrebujemo tretje politične stranke, ki bo dala glas v postavodajstvu tudi farmerjem, delavcem in malim trgovcem — in to je delavska stranka.

Kakor smo že prej omenili, dobivamo pisma z naročilom na list razne vsebine in mišljenja. Veliko pač takih, ki se popolnoma strinjajo s našim današnjem ustaljenem, povdarjajo, da socializma ne morejo voliti, ker da je proti njih principu, volili pa bi za pravo delavsko stranko, ki je ni in kaj jim je torej v tem oziru, storiti. Odgovor je pač lahek ter enostaven. Ali ni socialistična stranka tudi delavska stranka?! In ker druge delavsko-politične stranke tu nimamo potem farmerji, delavci in mali trgovci volite ob času volitev za socialistično stranko. S to politično stranko se danes strinjajo delavske organizacije W. F. of Miners, U. M. W. of America in druge male dandanes neodvisne organizacije; pridobiti nam je še A. F. of Labor in zmaga je gotova. Ne se torej obotavljati ampak na delo eden za vse in vsi za jednega, le združeni zmagamo — posamezni pademo. Ko pa dosežemo ta cilj potem šele se bomo prepovedali kaj zamore stranka, katere se še danes obotavljate. Give her a chance!

PENZIJE.

V zadnji številki "Glas Svobode" smo pisali, da so Združene države vsega skupaj za penzije izplačale \$3.913.082.513.73 v vojski poškodovanim vojakom in njihovim vdovam. Kaj ne, to je velikanska svota! In če k tej prštejemo še 150 milijonov dolarjev, katere je kongres dovolil za prihodnje leto, znaša penzija vojakov okroglo 4 milijarde dolarjev. Štiri milijarde dolarjev se je plačalo v vojski poškodovanim vojakom v teku 130 letih od kar so Združene države postale neodvisna republika. Sedaj nam pa nehote uhaaja na misel, koliko penzije se je plačalo vojakom miru, to je delavcem v tej republiki v teku nje obstoja? Odgovor je enostaven. Niti centa! Zakaj?

Ali ni človek, ki živi za svojo domovino, ravno tako opravičen do penzije, kot oni, ki pomudi svoje življenje za njo? Ali ne vzame ravno toliko poguma, ali ne zahteva ravno toliko poštovanja in ravno toliko trpljenja, da človek živi za svojo domovino, kot če bi človek umrl zanjo?

Ali ni človek v ravno toliko nevarnosti, če dela za svojo domovino, ali kot če se bori zanjo? Kaj ne to so pertinentna vprašanja, dragi moj, toda počakaj, da se ti stvar podrobneje pojasne.

Dvanajst let od tega je stala ta čezla na robu vojske s Španijo. Patriotizem je vrel vsepovsod. Vsak mož, vojaške dobe je račun na to, da se bojuje in umre za domovino. In kako smo pozdravljali mladeniče, ki so pogumno stopili v predne vrste ter se zapisali v vojsko.

Pomudili so se, da se bore in umro za republiko — Toda prezli smo nekaj — V času, ko so zrl še večji nevarnosti s pogumom v obraz, v času ko jim je pretlila še večja nevarnost, v času ko so živeli za domovino, se zanje še zmenili nismo.

Kedar mislimo na smodnik, karabinarje in na "red, white and blue" postanemo nekoliko razburjeni, zmešani. In kedar mislimo — če sploh kedaj mislimo — na moža, ki zro velikim nevarnostim v obraz radi miru, ostanemo hladnokrvni, mirnodušni.

Vojska je gloriozna, med tem ko je industrija nekaj za nas zelo navadnega.

komparativnih nevarnostih vojske in miru?

Menda ne in zato poslušajte! V času špansko-ameriške vojske v letih 1898 do 1901 je bilo izmed vsakih 1000 ameriških vojakov pet ubitih. To vendar ni veliko število, ako pomislimo na vse bombardiranje in streljanje ob času spopadov obeh vojsk.

V letih 1900 do 1902 je bilo med železniškimi zavirači od vsakih 1000 delavcev 15,8 smrtnih slučajev.

Iz teh številk vidimo, da je tristo odstotkov več nevarnosti pri zaviranju v mirnem času kot pa pri glorioznem namenu pobiranja svojih človeških bratov. — In vkljub vsemu temu pojemo slavo možu ki ima 995 slučajev proti 5, da ostane pri življenju, damo mu penzijo če je poškodovan v vojski in če je pa slučajno ubit, njegova žena in rodbina ali sorodniki tudi niso pozabljeni.

Toda za človeka, ki je v trikrat večji nevarnosti za življenje nič ne storimo, tudi ne za njegovo vdovo in za njegove ostale sirote. In kedar ta mirna delavna črta organizira umijo, da se obvaruje in preskrbi za vdovo in otroke, za slučaj, da ga ubije lokomotiva ali kak drug stroj, ga višji kakor tudi nerazumni nižji krogi človeške družbe preklinjajo in skušajo razbiti še to malo sredstev, s katerim se hoče varovati.

Mož, ki gre ven, da umre in v pobija, se časti in da se mu penzija. Moža pa, ki producira in dela drugim dobiček se zasramuje in sramotno izdaja.

Ali ni nekaj napak s našim penzijskim sistemom? Nekje mora tčati grda, strašanska pomoča.

V istem času, to je v teku špansko-ameriške vojne, je bilo izmed 1000 ameriških pomorščakov 4,9 mož ubitih.

Kako slavo smo peli ubitim pomorščakom ameriškega bojnega ladjeva! Njihovemu spomenu smo postavljali spomenike, penzionirali one, ki so bili ranjeni in preskneli smo za vdove in sirote onih, ki so bili ubiti.

Seveda to je bilo vse prav! Toda v teku istega časa je bilo izmed vsakih 1000 vpslenih premikačev 14 ubitih.

Toraj tristo in petdeset odstotkov več smrtnih slučajev na vsakih 1000 vpslenih premikačev, kot med pomorščaki mornarice ob času ljutega boja in zmage.

Pomislite! Kje so spomeniki premikačev, ki so umrli pri konstrukcijskem delu za narod? Ni jih. Vse posol pa mgoli spomenikov onih, ki so umrli pri destruktivnem (uničujočem) delu.

Vlada penzionira pomorščake ali njih vdove in sirote. In kedo penzionira potoklene, poškodovane premikače?

In kedo penzionira premikačeve vdove in sirote? Vlada trdi, da ne stori. Poškodovani, nezmojni premikači mora za nje skrbeti — česnečes. In kedar se združi s tovariši-delavci ter zahteva boljše plačo in varnejše delavske razmere, ga vse preklinja, imenuje "anarhista", najeti lopovi pa ga še po vrhu tega nabijejo.

Ali ni nekaj napak z našim penzijskim sistemom? In če je, čigava je krivda?

S tem vprašanjem pa smo prišli na dno vsej stvari.

Krivda je zaviračeva, premikačeva, da kriv tega je vsakdo, ki dela za plačo. Mi vsi smo krivi, da je tako. Bojevati moramo vojske, ki jih je povzročil "business interest". Zračuniti moramo račun in potem moramo plačati penzije.

Oni, ki povzročajo vojske, se naj tudi bojujejo.

Mi pa, ki vstvarjamo bogastva sveta naj bi ga pa tudi lastovali. Namesto penzionirana mož, ki se bojujejo, napravimo konec bojem in začnimo penzionirati one, ki padejo v industrijskem boju.

Kako? Ah, kaj je potreba! Ko bomo enkrat imeli toliko pameti, da bomo skupno enkrat ali dvakrat glasovali, se bo to vprašanje "kako" samo odgovorilo.

DR. "RICHTER'S PAIN-EXPELLER"

Najboljše sredstvo proti bolem, revmatizmu, ohromeli hrbtenici in enakim težavam je **DR. RICHTERJEV PAIN-EXPELLER.**

Bolečine ozdravi takoj, zmanjša vnetje in mehurje in olajša boleče dele. Drgnite se z njim zvečer in zjutraj; drgnite se dobro, da pride lek v kožo. Pomaga takoj pri raznih bolečinah, ter je najboljši lek za revmo, giht, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih, za zobobol in neuralgijo. Prodaja se v vseh lekarnah po 25 in 50c. Glejte na sidro pri steklenici — ono vam je zaščita.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St., NEW YORK.

GLAS SVOBODE CO.
1518 West 20th St. Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem družstva, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje **Vsakovrstnih Tiskovin**

kot: Zavitke in papirje za firmo, za zasebnike in urade, račune in vse to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi **društvena pravila in prevode** iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista **"Glas Svobode"** dajemo vsa tozadevna pojasnila zastonj, samo poštno znamko za 2c se naj prilozhi za odgovor.

ALI SE BRIJETE DOMA? Tukaj vam ponujamo britvo svojemu namenu, in ki navadno prodaja za \$4.00 in više. Ta ponudba, kakor pričakujemo bo prinesla stotine novih odjemalcev naših britov na katerih se čita ime: Jos. Kral in katerih se je prodalo že izsoče v 33 letih, t. j. od l. 1876. Mi samo poskušali dobiti boljše britve pa prišli smo do prepričanja, da ravno te naše britve imajo najboljše lastnosti. Vse naše britve so popolno jamčeno in jih z veseljem zamenjamo v vsakem event slučaju. Se celo britvi ne morejo rači sode o britvi dokler je ne pokušamo, toda mi damo garancijo za vsako britvijo v cenil od \$2.00 ali več. **CENA \$2.00.** Pošiljate izven mesta se sprejmejo. Britvino britve za 25c od komada. Delo jamčeno. Za naročnino izvan Chicago pošljite še 5c posebej za poštino.

ZALOGA POHIŠTVA. Tel. Canal 728
Ustanovljeno leta 1875.

JOS. KRAL
417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči **PERU PIVO.**

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Kašparjeva Državna Banka,
— vogal Blue Island Ave. & 19. ul. —

VLOGE \$2,500,000.00
GLAVNICA . \$200,000.00
PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali erebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.
544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz češkega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvažaj piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.

PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.

TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.

ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.

BLAGAJNIK: Jos. Klaužar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.

JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.

BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

PEKOV POREDNEŽ.

"Slišal sem, da je tvoj ata začel zopet pijančevati," je rekel grocerist in nadačjeval: "Škoda, škoda. Res smliš se mi dečko, ker se moraš sramovati očeta, ki tako rad zvrča bérzin."

"Res je; ampak očeta smo od pijače odstavili. Nič več ne pije, še vode se bojijo," odgovori dečko in vzame nož, ki je ležal na mizi ter skušal rezati med okoli peči.

"Pa ga vendar niste zopet sečnili, je-li, ali kaj ste vendar ž njim naredili, da ne pije več? Povej mi, ker radoveden sem," je rekel grocerist in primaknil stol bliže fanta, da gotovo ne bi kakke preslišal.

"I no, pa bom povedal. Mama so poklicali gospoda župnika in par sester (nun), da bi govorili z očetom in ga skušali odvrniti od pijančevanja, toda oče so jih vedno pretrgali v govoru ter so jim povedali, kak apetit je imel gospod župnik za šampanea zadnje poletje, ko so pri potoku ribe lovili, in zato niso ne gospod župnik, ne sestre popolnoma nič opravile. Mati so bili žalostni in v skrajnem obupu so se na me obrnili, češ, Jakce sedaj leži vse na tebi, da očeta ozdraviš pijančevanja. No, ja to nalogo sem računil dobro izpeljati in po kratkem premisleku sem odgovoril materi, da če ga drugi ne bo ozdravil, ga bom jaz. Če pa želi, da ga res

ozdravim potem pa mora tako storiti, kot ji bom zahteval. Rekli so, da bodo do pičice tako storili in takrat sem jim povedal, da bom jaz s pomočjo mojega prijatelja očeta tako prestrašil, da se bo pridušil, da nikoli več ne pije. Sklenjeno, storjeno. Najprej sem vzel očeto očali in jih nesel k zlatarju, da namesto navadnih lens vdela v okvir povečalna stekla. Zlatar mi je to storil in šel sem domov. Potem sem šel k mojemu prijatelju, ki ima strica, ki je za polovico manjši od mojega očeta in sem ga poprosil, da mi posodi stricovo obleko. Na to sem dobil cilindar, ki je za cele tri številke manjši od klobuka mojega očeta, iz očetovega klobuka sem pa ven vzel njegovo ime in ga prismočil v manjši klobuk. Ko sem bil s klobukom gotov, sem kupil srajco št. 14, a moj oče pa nosi srajco št. 17. Na prsa te male srajce pa sem s črnilom zapisal črke J. C. P. To se je vse zgodilo na soboto popoldan, ko je oče poplaval. Ko je prišel domov je naročil, da ga ob času zbudimo, da ne bo maše zamudil. Mati so po mojem naročilu postavili vso to obleko, ki sem jo jaz preskrbel na očetov navaden prostor za obleko in še enkrat mi so mati morali obljubiti, da rečejo očetu, kedar se zbudi, da nekako jako čudni zgledata. Mati so obljubili, da tako store in da mene zraven pokličejo."

"Pa vendar nisi kaj takega 'našpilal' s svojim očetom?" reče grocerist, na kojega ustnih je začel nagajiv nasmeh.

"Čist gotovo. Nevarne bolezni se zdravijo z nevarnimi zdravili. Mati so takoj v jutro očeta opozorili na večerajšnji dan, mu povedali kako čuden zglede in da njegovo pijančevanje nas bo vse pogubilo. Oče so rekli, da se dobro počutijo, pa vendar niso samemu sebi vrjeli; vstali so se, nataknili

očala ter šli pred zrcalo. Počil bi od smeha, ko bi ga videl, ozirati se v zrcalo. Glava se mu je zdela dvakrat tako velika in nos pa tak kot ena kumara. Oče so se vstrašili in da se prepričajo, dvignili so roko, pa, o joj, zgledata je tako velika kot presičja gnad. V tistem momentu se jaz prikažem, bil sem blede, ker sem se s kredo prej namazal in začel sem jokati, vprašajoč očeta, kaj mu je, kaj ga boli. 'Tako ste otešili, da se bogu smili,' sem jokal. Oče pa so še bolj pobledeli in začeli so nategati hlače. Toliko, da sem se zdržal smeha. Samo noge je lahko v hlačnice zgzalil, zapet pa se niso dale. Jaz sem mu pa ponudil hitupa (zajca) za skornje izuvat, da si ž njim pomorejo hlače zapeti. No oče so se hlačovali ter mi rekli, da sem porednež. Ker niso mogli hlače zapeti, so krivdo zvrčali na jed, češ, da dime jim ne ugajajo. Mati so si usta s robčkom zamašili, ko so opazovali očeta. Kako so bile hlačnine napete! In oče niso mogli več dihati pa so rekli: 'Jakce, ata je bolan', in potem sva se jaz in mati prav na glas zasmejala, oče so se pa jezili, ker so mislili, da se zato smejeva, ker bo kmalu umrl in bova dobila zavarovalnino. In kedar so oče nategnili ono otroško strajčico, smo se tako smejali, da je naju kar v strani zbadalo, oče so se pa jezili, da je bilo kaj. No srajca je bila na očetu, toda oče niso mogli ganiti. Vse je bilo pretesno, jaz in mati sva se pa še bolj smejala. Oče pa so začeli godrnjati: 'Kaj ne, to je sakramentsko čudno, kedar oče tako kar čez noč oteče. Če počim, bo vama žal.' Oče so bili res v skripeh in tako preplašeni, da so se jim kar modre lise na obrazu pokazale. To priliko so pa mati porabili in so rekli očetu, da je tako plav po obrazu, da se boji, da ga ne bi kap zadela. Oče so se pogledali v

zrcalo in samega strahu so se zgrudili na stol. Vsekako oče so hoteli iti k maši in zahtevali so cilindar. Prinesem jim ga, pa ga posadim na očeto glavo. Spak pa se je zakotacal pred očeta, ki ga je pobral in pogledal vanj, ako je njegovo ime notri. 'Hudiča, pravijo oče, tudi glava je napak. Jakce teči po zdravnika, hitro.' Tekel sem po zdravnika in mu povedal kaj je z očetom. Zdravnik se je smejal in me zagotovil, da on bo vse prav naredil. Zdravnik vstopi in najde očeta na divanu in ko je zagledal očeta, je rekel, da je njegova sreča, da so po zdravnika o pravem času poslali; par minut pa bi bilo prekasnno. Zdravnik je zapovedal, da se očetu da ledu na čelo, da se mu zmirajo noge, da se takoj obleka ž njega sleče in potem mu je predpisal medicino, ki smo jo jaz in mati doma napravila iz mleka in sladkorja. 'Zdravnik,' rečejo oče, 'ako me ozdravite, nikoli ne pijem kapljice opojne pijače.' Zdravnik pa je povedal očetu, da samo en kozarec pive, pomenja smrt. Jaz in mati sva presedela celo nedeljo pri očetu, v pondeljek pa sem vzel očali ter jih nesel k zlatarju, da zopet spremeni stekla, dal sem posojeno obleko nazaj in okoli polдне so oče rekli, da se bolje počutijo in da bodo očete vstali. Kako so bili oče veseli, ko so videli v zrcalu, da niso več otekli, ko so z lahka obleki; srajco in hlače in ko je bil klobuk še skoro prevelik. Zdravnika kar niso mogli dovolj prehvaliti, mati pa mene ne. Oče pa so se pridušili, da se ne taknejo nobene pijače več. Ali mi sedaj še zamerite, da ga sem z očetom tako 'našpilal'?"

"Prav nič! Očetovo življenje si rešil. Šala je dobra, ako ž njo človeka odvadiš slabe navade," je rekel grocerist in odrezal kos tobaka, ki je ležal na mizi in ka-

terega je deček s petrolejem polil, ter ga vtaknil med zobe.

Predno pa je parkrat vgriznil, začel je pijuvati in se daviti in ko je deček šel čez vrata je vpil: "Pazi se porednež!" Le še enkrat polij moj tabak s petrolejem, počutil jo boš!" in šel je za dečkom godrnjajoč in ko je Jakce zavil v drugo ulico, se je grocerist praskal za ušesmi in rekel: "V čisto drugi luči se vidi šala, kedar se ista izigra na drugi osebi." Šel je od vrat, da si zmije usti, na sodu, v katerem so bila zelena, nezrela jabolka pa je opazil listek, na katerem je bilo zapisano: "Colic, cholera infantum. Daj denar in izberi si!"

Novo teorije.

Veda, s svojim enakomernim napredkom prinaša nove teorije o početku ali vzroku bolezni in na podlagi teorij stavi nove metode zdravljenja. Stari zdravniki so bili mnenja, da telo je ravno tako močno in zdravo kot želodec in da hitro pada kedar želodec noče delovati. Mi smo istega mnenja in z nami vsak dober opazovalec. Vedno skušajmo ohraniti naš želonec v popolnem zdravju, in če zapazimo kakšen nered v njega delovanju, rabinjo takoj Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino. Isto bo očistilo želodec, otečilo vsako bol, povečalo aktivnost žlez in ojačilo mišice dotičnega organa. Hrana bo potem pristojeva in popolnoma prebavljena. To zdravilo se najvziva za boleznii želodeca, črev in nervov. Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 - 1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ko pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — A Horwat, Joliet, Ill.

POZOR ROJAKI!!!

Varujte se po nizki ceni ponujana zdravila in onih zdravnikov, kateri vam hitro zdravljenje obljubujejo.

Ravno sedaj je najnevarnejši čas, ko človek najhitreje oboli. V tem času se najraje oglašajo zdravniki-mazači, kateri bolezni niti poznati ne morejo, še manj pa ozdraviti. Ponujajo pa bolnikom po ceni ničvredna zdravila, ki pa več škodujejo, kakor koristijo.

VARUJTE SEBE IN VAŠO DRUŽINO.

Vsak Slovenec mora čuvati samega sebe, kakor tudi svojo družino pred takimi zdravniki in zdravili. Ne pustite se zapeljavati in na ta način varati od zdravnikov, katerih nobeden ne pozna. Slavnii zdravniški zavod **COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE** je poznan pri vseh Slovencih, ki mu hvalo dajejo in ga častijo. Tekom pretečenih 13 let svojega obstanka so zdravniki tega zavoda ozdravili na tisoče Slovencev. V sled tega se nahaja v tem zavodu tudi na tisoče in tisoče zahvalnih pisem od Slovencev, katerih drugi zdravniki niso zamogli ozdraviti, ker ne razumejo zdraviti in ne poznajo pravih sredstev in dobrih zdravil. Zdravniška spretnost in čudodelna metoda zdravnikov **The Collins N. Y. Medical Institute** je še vsakom pomagala.

Ako toraj boljujete na katerej označenih ali sličnih bolezni, kakor: bolezni pljuč, prs, jeter, črev, želodeca mehurja ali bolezni v grlu, nosu, glavi, ušesih, očeh, ali ako imate katar, kašelj, težko dihanje, bljuvanje krvi, mrzlico ali vročico, nepravilno prebavo, zlato žilo, reumatizem, tragnje po životu, nečisto ali pokvarjeno kri, vrtoglavost, nervoznost, vodenco ali kako drugo živčno/bolezno, onemoglost v spolnem občevanju, posledice samozdrabljevanja, mazule, hraste ispadanje las ali kakke druge kožne bolezni. Vse ženske bolezni, kakor padanje maternice neredno čiščenje, neploovitost, beli tok, sifilis, jetiko itd. Ako imate tajno možko ali žensko bolezen, ne odlašajte niti dneva ter pridite osebno v ta znameniti zavod ali pa pišite v slovenskem jeziku na

The Collins New York Medical Institute
140 West 34th Street, New York,

kjer ste lahko sigurni, da dobite najboljša zdravila, izborna postrežbo ter bodete pod oskrbo glavnega profesorja in ravnatelja tega slavnega zavoda, kateri je ozdravil že na tisoče Slovencev tekoma 13 let svojega obstanka tega slavnega in dobrodelnega zavoda. Vsakemu slovenecu je znano dobro ime in slovitost **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE** in da je eden najstarejših in najboljših, in da je edini zdravniški zavod v New Yorku ki se sme imenovati **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE** in da oglašuje samo zato, da vas ozdravi. Mnogo drugih zdravnikov ki danes po časopisih oglašajo in zdravila po nizki ceni prodajajo, dasiravno niso nič vredna, so pri Collins New York Medical Institute prosili za dovoljenje, da bi se v tem slavnem zavodu učili spoznavati in pripravljati dobra zdravila, ki tudi res ozdravijo.

Vsa pojasnila in nasvete vam daje ravnatelj sam, in to zastonj. Pišite ali pa pridite osebno v

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
140 W. 34th Street, New York City.

Dr. S. E. Hyndman, Vrhovni ravnatelj.

URADNE URE SO: Vsaki dan od 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 dopoldan do 1 ure popoldan. Ob torških in petkih od 7 do 8 ure zvečer.

PROFESOR Dr. E. C. COLLINS, ustanovitelj Collins N. Y. Medical Institute za dobrobit Slovencev u Ameriki

Posljite 15 centov v znamkah za, znamenito, od Dr. E. C. Collinsa, spisano knjigo: "Človek, njegovo življenje in zdravje", katera vas pouči kako si zamorete zdravje ohraniti in kako vam je mogoče v slučaju bolezni ozdraviti. To znamenito knjigo bi morala imeti vsaka slovenska družina v hiši.

DOPISI.

Springfield, Ill.

Cenjeni: Moja naročnina bo v kratkem potekla, zato vam tu pošljem \$5.00, kar naj bo za sledeče: \$2.00 za nadaljno naročnino na list, \$2.50 za naročnino v stari kraj in kar preostaja pa naj bo listu v podporo, ker želim, da bi list čim prej dvakrat na teden izhajal. Res potrebno je, da bi list "Glas Svobode" po dvakrat na teden izšel da bi rojaki bolj pogostoma čitali delavski list, ki je edini za napredek delavca; da bi čim prej hrbet obrnili nickel in dolar fehtarji nikdar polne bisave, ki je ni nikoli ne konea, ne kraja. Daj, pa klaj in če ne daš, pride še drugič in takrat te napade kot volk ovco, samo, da zraven te še prav po hribovsko ošteje, kot se je meni prigodilo. No, saj od takih ljudi ni nič drugega za pričakovati. Kaj ne škandal za ljudi, ki pravijo, da so študirani in povrhu vsega tega pa so imeli še semenišče. Janez P. le poboljšaj se. Pri meni nič ne opraviš, ker jaz več dam za blagor delavcev, kot pa lenharjev.

Želeč listu in rojakom veliko uspeha, bilježim

Silvester Repovž.

Winterquarters, Utah.

Cenjeno uredništvo: —

Cenjenim rojakom v naši nasebini, posebno pa rojakom, ki so se obrnili na me glede tukajšnjih razmer želim naznaniti, da dela se pri nas še precej dobro, zaslužek tudi ni preslab, seveda največ je pa odvisno od tega kako kateri naleti. Plača se pa navadno ravna po zmnožitvi delavca.

Tukajšnji kraji so precej pusti. Sneži po sedem do 8 mesecev v letu in za delo ni vedno ugodno. Takim pa, ki niso vajeni delati v promogovnikih ne svetujem sem hoditi, ker tukaj so izključno te promogokopi.

Naznanjam vam tudi žalostno vest. Dne 28. januarja t. l. ponesrečil se je v Anaconda Coal družbe promogovnik, rojak Anton Žibert. Zjutraj je šel zdrav in vesel s svojim bratom na delo in ob 1/23 uri utrgal se je nad njim velik kamen in ga pobil. Njegov brat je odstranil kamenje z njega, ga zadel na ramo in nesel nezavestnega na površje. Odpeljali so takoj v bolnišnico, kjer je ob 7 uri večer umrl. Dne 30. jan. ob pol šestih uri smo ga položili k počitku. Ranjki ni bil član nobenega slovenskega društva, pač pa je bil pri K. of P. (Knights of Pythias), ki je preskrbelo vse potrebno za pogreb in ga so polnoštevilno spremili na mirodvor. Tudi Slovenci so šli v mnogobrojnem številu za pogrebom. Ranjki je bil doma iz Male Rakitevece pri Butli na Kranjskem; star je bil 32 let in neozženjen. Bil je dober narodnjak, dobro poznan in priljubljen, ker bil je povsod pošten in vsakdo ga je čislal.

Nekateri tukajšnji rojaki so ranjkoga blatili zato ker ni bil član nobenega slovenskega društva in tem naj pojasnem le toliko, da ranjki je še leta 1906 zaprosil za vstop v S. N. P. J. toda vrhovni zdravnik je njegovo prošnjo zavrnil in zato se ni obračal več na slovenska društva in se je obrnil k drugim naročnikom, ki so mu bili vedno zvesti. Prizadeti naj ranjkoga puste pri miru.

To mi daje tudi povod, da opominjam vse rojake v Scofield in okolici, ki še niso v nobenem društvu, da pristopajo v ista. Pomislite rojaki, kako žalostno se čita po časopisih o Cherry in Primero katastrofi v kateri je toliko naših rojakov postalo žrtev kapitalizma. Ozrite se na njih vdove in sirote. Kapitalisti ne bočejo za nje skrbeli in ako vi sami zanje ne poskrbite, dokler vam je dana prilika, drugi tudi ne bo.

Rojaki ne morem vam dovolj priporočati podpornih društev posebno onih S. S. P. Zveze, ki imajo svoja društva že po vseh delih Združenih držav.

Konečno poziravljam vse somišljenike po S. S. P. Z. posebno pa brate S. S. P. Z.

Jacob Zajec.

Indianapolis, Ind.

Cenjeni urednik: — Dovolite mi malo prostora v cenjenem listu "Glas Svobode" da v istem pojasnem razne tukajšnje razmere. Kar se dela tiče,

baš nismo na prvi stopnji, to pa radi tega, ker se vse nekako po malem dela. Kaj je vendar temu vzrok nam ni znano, vendar dozeva se nam, da stara obljuba se spojuje glede bodoče prosperitete. Nadejamo se pa, da bo boljše na spomlad, ker kakor se sliši bode Big Four železnica gradila velike delavnice za nove kare in popraviljanje starih. Po sedajšnjem načrtu bodejo sezidali 12 novih poslopij v ta namen in bodejo tekom enega leta sezidane. V teh delavnicah bodejo vposlili 1500 do 2000 delavcev in stala bodo en milijon dolarjev, če ne več. Omenim naj, da ta Big Four železnica ima tu na Brightwood cesti svoje "shope" in jih bode le takorekoč premestila in povečala na Beach Grove. V Beach Grove imajo že veliko, na novo sezidano izdelovalnico lokomotiv. To bode velikega pomena za one, ki so si tam lote kupili pred par leti še po zelo nizki ceni. Veseli me, da je med temi tudi precejšno število naših rojakov.

"Saloon men sent to church, if bad", tako se glasi obsodba napram krčmarjem v tem mestu. Ako je kedo zasačen, da toči jecmenovec ali palenko ob nedeljah, takaj ga zadene ta kazen. Dne 26. jan. pop je mestni župan Shank zasljal dva krčmarja, katera sta bila zasačena pri točenju piva v nedeljo. Prvi je bil dan pod nadzorstvo našega župnika Ivana C. Smoley, s naročilom da pazi na Josipa Klemenc, 751 Ketcham st., Houghville, s opombo, da ako bo še zasačen pri točenju, da se mu licenca odvzame. Gospod Smoley je bil prevzel tutorstvo. (Op. ur. Menimo pa, da g. Smoley se ne bo osmašil vsled tega, ter da bo g. županu v nos povedal, da njemu salooni nič mar niso, temveč da njegov poklic je vsekar družega kot pa čuvanje nad salooni.) Čudno se mi pa le zdi, da je župan Shank pokazal svoj imperializem najprej nad Slovenci. Mora nas že posebno na piki imeti. Drugi je bil amerikanec, imenom Marion Cunnig, s tem se je ravno tako zgodilo. Krčmar bo moral ob nedeljah k maši iti in od duhovna potrdilo imeti, da je bil pri celi maši. (Op. ur. Indianapolitanska inkvizicija.) Koliko časa bo ta inkvizicija vladala, se ne ve, menda pa vsaj tako dolgo dokler bi Shank za župana.

Nadalje se nekaj govori, da licenco zvišajo na \$1600.00, kar bi pomenilo zmanjšanje saloonov za 250 in to je radi tega ker misljo tako urediti da bo prišlo na vsakih 500 ljudi po en saloon. V tem mestu je sedaj 750 saloonov, toraj na vsakih 222 ljudi pride en saloon. Mayor Shank je mnenja, da s to preureditvijo se bodejo prekrizali vsi načrti temperenclarjev, ki hočejo, da Indianapolitanska postane suha. Omenim naj, da država Indiana je skoro 3/4 suha. Ker se sedaj dogaja v tem mestu nam služi za dober pouk pri prihodnjih volitvah. Takrat se združimo in volimo vsi kot en mož za delavsko stranko, da dosežemo svoj cilj: Svobodo.

Komaj si izmanemo eno nesrečo izpred oči že se odpre žrelo kapitalizma in pobija naše rojake delavce na druge grozne načine.

Dne 26. jan. je bil Ivan Medvedšek na delu pri Citizen Gas Co., stopil je na železnični tir ne da bi se ozrl, da bi videl če kak vlak prihaja. V istem trenutku je pridrvelo lokomotivo Belt železnice ter ga je tako poškodovalo, da je eno in pol uro po tem umrl. Pokojni je bil doma iz vasi Skala pri Kanalu na Primorskem. Ranjki je bil 25 let star in je prišel v to občljubljeno deželo še le pred par meseci. Tukaj zapuščta dva brata, v starem kraju pa stariše in sorodnike. Lahka mu tuja zemlja!

Bo li se železniška družba brigala za odškodnino? No tega se ne pričakuje, ker zakon pravi, da vsak ki sprejme službo pri železnici, je njegova dolžnost ta se sam pazi.

Kedaj bo konec takovih zakonov?

S tem končam ta dopis, pozdravljač vse rojake in rojakinje, vam pa želim obilo uspeha in mnogo naročnikov. F. G.

Pueblo, Colo.

Cenjeni urednik: — V hribov se dela dan, v hribov žari. Pred leti porodil se je med nami "Glas Svobode". Prvi žarek luči je zagledal med peči-

nami Rocky-ev in zrastel je velik. Danes pa vam imam poročati, da ravno vsled reklame tega lista, ki smo ga krstili tu v Pueblo ustanovilo se bo zopet eno podporno društvo na svobodni-selni podlagi, katerega priklonimo k S. S. P. Zvezi v Chicagi, Ill. Tozadevno smo že imeli ustanovni shod in lepo število rojakov se je istega vdeležilo. Vse je bilo laudušeno za novo društvo in veliko jih je pristopilo. Tozadeven dopis pošljem o priliki.

Dolžnost me pa veže, da spregovorim par besedi glede razveja S. S. P. Zveze, katerega sem opazoval že od njenega početka.

Da je današnja S. S. P. Zveza v eksistenci zahtevala je potreba in pa nezadovoljnost članov raznih drugih Jednot, ki se niso pustili terorizirati. Iz društva št. 1 v Chicagi prišlo je le S. S. P. Zveze. V tem času so imeli ustanovitelji mnogo težav, katere pa so izvrstno prestali, ne oziraje se na natočevanje različnih brat-skih Jednot. Toda to še ni bilo vse. Napredek kake Zveze ali Jednote je le tedaj zagotovljen ako deluje točno in redno izplačuje podporo. S. S. P. Zveza je tudi to storila. S izplačevanjem usmrtnice se ne čaka, temveč se strogo ravna po pravih. Zvzin "mot-to" je vsekako, takoj izplačati podporo, ko hitro so tozadevne listine v ročju.

Da je res S. S. P. Zveza takobna pri izplačevanju usmrtnin sem nekoliko časa dvomil, toda o tem sem se popolnoma prepričal v zadnji številki "Glas Svobode", ko sem čital zahvalo gospe Clara Butala. (Op. ur. Bivši član Jos. Butala je umrl dne 16. januarja 1910. Na društveni seji dne 23. jan. so se predložile vse tozadevne listine in takoj odposlale na gl. tajnika. Pri seji glavnega odbora z dne 27. jan. se je po predjedanju listin gl. tajnika naročilo izplačati soprogi ranjkoga Jos. Butala celo usmrtnino, kar je gl. tajnik takoj storil in v teku enega tedna je vdova Clara Butala prejela svoto \$500.00. Glavni odbor, daš pravila govore v teku dveh mesecev, dela v tem slučaju izjemo, ter nakaže izplačilo takoj, ko so vse listine predložene, ker isti dobro ve, da vdove in sirote denar, oziroma podporo takoj potrebujejo. Isto je tudi s bolniškimi podporami, ker bolnik rabi takrat podporo, kedar je bolan in ne mogoče tri ali šest mesecev kasneje, ko je zdrav, ko zasluži in je že zdavna pozabil na bolezen in podporo.)

Toraj kakor vidite Zveza je skoraj bi rekel edini slovenski podporni inštitut v Ameriki, ki res zasluži, da se jo podpira in stoni pod njen prapor: podpore. S. S. P. Zveza pred dobrim letom skoraj še ne poznana med ameriškimi Slovenci se je v tako malem času z velikansko hitrostjo razvila. Sedaj ima nekaj nad 47 društev z nad 1100 člani. To je napredek, ki kaže da smo ameriški Slovenci vngli raz sebe krinko klečeplazstva, ki ob enem tudi kaže moč Glas Svobode, ki se je porodil med nami, med pečnami Rocky Mountains.

Rojaki skupaj! Združite se z nami, pristopajte k društvom S. S. P. Z. Ustanovljajte podružnice ter jih priklopite k S. S. P. Zvezi, ob enem pa ne pozabite svojega glasila, "Glas Svobode", ki je zastavil vse svoje moči za lep razvoj Zveze. Naročite se nanj in pomagajte, da z združenimi močmi razširjamo svobodno misel med še zasuženimi rojaki po Ameriki.

Pozdravljač vse člane in članice S. S. P. Z. in želeč, da bi list še nadalje trdno stal na strani Zveze, ostajam vaš

M — — k.

STRAN OD LEAD, SO. DAK.!!

The Homestake Mining Company je izdala okrožnice, da v South Dakoti je zopet vse v redu, toda ne dajte se zapeljati tem napačnim poročilom, ker nihče ne more delati za gorenjo družbo, da ne bi postal SKAB in moral podpisati sledeče napram kompaniji: "Jaz nisem član nobene delavske unije, in zato, da bom vposljen pri HOMESTAKE MINING COMPANY se zavežem, da ne bom postal unijec v tej službi." Torej delavci, stran od South Dakote. Ernest Mills, Tajnik-blagajnik Western Federation of Miners.

50,000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vspesno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, izgubitev moči, reumatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehuru. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadavo, denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite doljeni odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime .....

Pošta .....

Država .....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenjski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v onih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dobimo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo

Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in iz izbranih grenkih zelišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovij in vsled ni škodljivo na nič nevarno najnežnejšemu želodcu. Celo zdravi ljudje najbi sem in tja pili kapico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi, krepi mišice in čutnice, čisti kri, napravi gladko obličje, odstrani zabasanost, povspeši čilost in ognjevitost, daje nemoteno spanje, in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 346. Tisoče priporočil najuplnejših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastonj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjavec, importiran in čizdelek.

ITALIJA

EGIPT in Adrijansko obrežje,

potom Azorov in Madeire.

Stara zanesljiva

CUNARD LINIJA

Ustanovljena l. 1840

Velikanski, hitri NOV parnik

(Plavajoči hoteli)

CARMANIA (na tri vijake)

Največji parnik na morju in njena sestra

CARONIA (dva vijaka)

Oba merita 677 čevljev, 20.000 ton

in sta največja na svetu.

SAXONIA (na dva vijake)

600 čevljev, 14.300 tonov)

Carmania zapusti New York, 22. jan.,

5. marca.

Saxonia, 5. Feb. in 19. marca.

Caronia pa 19. febr.

Ogrsko-Ameriška Linija

New York v Reko čez

Gibraltar, Genova, Neapelj, in Trst.

Novi moderni parniki na 2 vijake

CARPATIA.....13000 tonov

PANNONIA.....10000 tonov

ULTONIA.....10400 tonov

Za daljše poizvedbe obrnite se na:

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

F. G. Whiting, Mgr. Western Dept.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.,

CHICAGO, ILL.

ali na lokalne agente vsepošvov

Irgovina s novodobnim obvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kako-

vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebsčin. Izdelek je najfineji in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebsčin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

EDINA VINARNA

kitoči najboljša kalifornijska in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj vam pripeljemo isto na dom — brezplačno!

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave. TELEFON Canal 842

RAZNO IN DRUGO

Hrvatski poslanec Supilo obsoja najnovejšo politiko hrvatsko-slovenske koalicije, ki se pogaja s Klueen Heßervaryjem in hoče podpirati madžarsko vlado.

Italijanski kralj je imenoval 33 novih članov v senat. Med temi so zastopniki vseh strank učenjaki in pisatelji. Med novimi člani je tudi stari Patro, kateri je bil l. 1853. od Avstro-Ogrske obsojen na smrt.

V Pragi je ta mesec pričel izhajati nov časopis "Slavska Lipa", ki si je postavil nalogo gojiti zblizjevanje Slovanov na gospodarskem in kulturnem polju. List je napisan v raznih slovanskih jezikih.

Pomanjkanje krme. V več krajih Istre vlada občutno pomanjkanje krme, nič manjše nego lanske leto.

Štirikrat na smrt obsojen je bil mizar Valentin Kosziel na Poznanskem, ki je na cesti umoril 3 ženske in 1 moškega. Obenem je bil obsojen zaradi nekega mravnega zločina na 4 leta zapora.

Nečak kardinala Rampolle, vojvoda Campobello, je prišel pod policijsko nadzorstvo v Bologni. Ponarejal je menjice, pri čemur je bil škodovan stric Rampolla za mnogo tisočakov. Ta stric je dosegel zanj pri papežu naslov komornika.

Saba mera. Državni pravdnik v Monakovem je obtožil najemnika velike pivnice radi sleparije, ker je točil slabo mero. Krčmarji, pozor!

Herzik, znani petrograjski založnik Tolstojevih del, je bil obsojen na poldugo leto trdnjave, ker je založil "Cerkev in država", delo, katero je bogokletno po mnenju državnega pravdnika.

Tihotapev smrt v hribih. — V Foreola soteski med Misoksdolino in Chiavenno je iznenadil snežen plaz 7 laških tihotapev, od katerih je šest odnesel sabo; samo sedmi se je rešil.

Strelji pri ženitovanju. Ker je pri ženitovanjski večerji cel večer dražil ženina, 25letnega kupčevalca z ogljem, Jurija Martina v neki gostilni na Dunaju njegov lastni brat, češ, da ni niti z vozom šel po svojo nevesto, je ženin v veliki razburjenosti petkrat ustrelil nase iz samokresa, toda pri tem se je le lahko ranil. Mala obveza v bolnišnici mu je umirila kri.

Nesamostojna republika. Med Avstrijo in Italijo leži mala republika, ki je skoraj popolnoma pozabljena od sveta. To je mala, plodna dolina Bestina, ki deli Monti Tombrina in Caplone, ter se nahaja na granici. Ta dolinica čini v resnici malo državico, katero sicer niso sosedne vevlasti priznale, a tudi na oficijelnih zemljevidih obeh držav ni označena. V tej mali državici ni ne guvernerja.

Vedno komedijaši. Iz Turina javljajo o čudni demonstraciji, ki priča, da Italijan je in ostane komedijaš ob vsaki priliki. Mnogi, zbrana na trgu d'Armi, je namreč priredila demonstracijo proti — zvezdi-repatici. Žvižgali so namreč začeli zvezdi, ker se ni pravočasno pokazala. — Žvižgati so nehali šele, ko se je zvezda prikazala. Prav kakor v kakem gledališču proti slabi režiji. Vse jim je teater, v katerem so oni — komedijaši.

Cerkven rop. V noči od sobote na nedeljo so tatovi vlomili v župno cerkev v Kastvu. Tatovi so očesli pet srebrnih kelihov in srebrno monštranco. Zdi se, da so orožniki tatovom za petami, in da so ti poslednji identični z onimi, ki so nedavno oropali cerkev v Opatiji in so par dni pozneje vlomili v cerkev sv. Vida in kolegijato cerkev na Reki.

V mali državi Danski, ki šteje 2 milijona 500 tisoč prebivalcev, je skupno 1100 mlečarskih zadrug z 160 tisoč člani, ki imajo skupno 900 tisoč krav, 2250 milijonov kilograma mleka se je predelalo v 85 milijonov kilogramov surovega masla. 36 mesarskih zadrug združuje 9500 kmetijskih gospodarjev. Vnovčili so n. pr. v l. 1906 nad en milij. pitanih svinj in 15.329 goved. 800 zadrug za prodajo jaje ima 60 tisoč članov. Tako se dela v tej mali, gospodarski na višku stoječi državi.

Krvavo svatbo so imeli v Ivanovem v Slavoniji. 30letni kmet Jož se je o priliki gostije napil in v pijanosti v prepiru enega gosta težko in enega lahko ranil. Komaj so ga obvladali ter ga vtaknili v občinski zapor, kjer je imel poročno noč. Mlada žena je takoj vložila tožbo za ločitev zakona.

Smrt moderne "svetnice". V Rimu je umrla zelo poznana oseba, Sora Rosa ji je pravilo staro in mlado. Ona je po poklicu posredovala med bogom in med grešnim svetom. Za lep dar je zamožla s svojimi prošnjami ženi spravi moza na dobro pot, razneti ohlajenega ljubimca, ozdraviti otroke. Za svoje čelo je bila ta svetnica izborna plačana in je posojevala svoj lahko zaslužen denar na velškanske oduške obresti. Najraje je delala z bogatimi, a babjevernimi rimskimi aristokratijami. Dosegla je starost 73 let in zapustila je lepo premoženje.

Čez devet let se vrnil deček. — Pred nekaj dnevi je prišel v Milan neki krog 15letni deček, ki je pripovedoval na policiji, da je ušel neki madžarski ciganski družbi, ki ga je pred devetimi leti staršem ugrabila. Konstatiralo se je po daljših pozvedovanjih, da je deček sin Drag. Simona iz Biseglie. Ko se je deček nato povrnil k staršem, je čakala v Bisegli njegov prihod velškanska množica ljudi, krog 20.000. Vse ljudstvo je jokalo ganjenosti, ko je oče takoj, ko je sin izstopil iz vlaka, ga pripoznal in ga v silni radostni razburjenosti objemal brez konca in kraja. Nato je vsa množica spremljala voz, v katerem sta se peljala oče in sin, v mesto do Simonove hiše. Tam je iz okna gledala siva ženska — mati dečkova, ki je tekom zadnjih devet let od skubi in žalosti osivela. Takoj ko je deček stopil iz voza, ga je spoznala.

Rodbinska drama. V Elesdu na Ogrskem se je hotel spozabiti fotograf Bogvi nad svojo 18letno hčerko. Fotografova žena je hotela rešiti hčer iz rok živinskega očeta, nastala je tepežka, v kateri je hči s sekuro preklala glavo očetu in se šla kot sama javit orožnikom.

Zadnji janičarji. Svoj čas ob času turških vojen so bili janičarji strah in trepet vseh sovražnikov. Leta 1826. je pustil pomiriti Sultan II. vse janičarje, ker so se bili uprli. Bilo jih je 50.000. Dvajset janičarjev, ki so imeli službo v Sai Ogiaku, je bilo prezrtih v tem mesarskem klanju in ko je Mohamed zanje izvedel, jim je omilostil, daroval jim celo okoličnico njihove vojašnice, določil jih za redarje v Eyaub in ukrenil, da se število janičarjev ne sme nikdar zvišati nad 20. Ti janičarji si izvole svojega poveljnika iz svoje srede za eno leto, v katerem dobiva 20.000 mark. Potem gre s polno plačo v pokoj. Ker postane vsak janičar enkrat poveljnik, je janičarska služba zelo priljubljena, dasi vlati v njih vstah najstrožja disciplina, dasi je s to službo združeno vsakovrstno pomanjkanje. Janičarji žive kakor vojaški menihi in komaj kot poveljniki v pokojni si privoščijo udobno življenje.

Zavarovanje brezposlenih na Danskem. Število uradno priznanih podpornih blagajin je od 34 v letu 1907—08 z 64.789 moškimi in 5560 ženskimi zavarovanci na Danskem narastlo v letu 1908—09 na 44 blagajin z 77.202 moškimi člani. V obeh poslovnih letih si imele te podporne blagajne 213, 124 kron in 1.335.006 dohodkov; v zatajnem znesku je všteti 150.083 K državnih in 84.546 K občinskih prispevkov. Izdatki so narasli v istem času od 238.267 K na 1.447.526 K. Čisto premoženje izkazuje koncem leta 1908—1909 901.564 K. Državna podpora je znašala za drugo leto 576.159 K. Brezposelnih v strokovnih družbah je bilo leta 1906 — 306.863, leta 1907 — 282.282 in leta 1908 — 272.830. Skrb za brezposlene se torej v primeroma malih razmerah dežele ugodno razvija.

Kranjski deželni zbor je dal izdelati načrt za novo poslopje, v katerem bi bili nastanjeni razni deželni uradi. V zadevi starega še po potresu preostalega "lontovca" se še ni končno odločilo, ali se podere ali pa se hrani kot starina. —

Prva deželna hiša je bila zgrajena na istem mestu, kjer stoji sedanji lontovč, l. 1467. Ko je 26. marca 1511 porušil potres, so kranjski stanovi sezidali na razvalinah novo hišo l. 1548, katere pa je že l. 1587. postala premajhna. Da odpomorejo temu nedostatk, so dokupili tri hiše, podrti obstoječe in sezidali deželno hišo nanovo, kar so ponovili l. 1620, ko so v svrhu povečanja dokupili še eno hišo. Slika te deželne hiše je ohranil lokalni zgodovinar Valvazor, ki jo priobčuje v tretji knjigi svojega znamenitega dela. V tej deželni hiši je bila takrat v traktu proti Turjaškemu trgu kapelica sv. Ahacija, katere zanimivi ostanek se vidi še danes v prtiličju v prvi sobi na levo. S časom je postala tudi ta deželna hiša pretesna in dne 22. oktobra 1773 so sklenili deželni stanovi hišo podreti do tal in zgraditi zahtevam časa primeren in prostoren deželni dvorec. Ker se je cesarici Mariji Tereziji stavbna svota zdela previsoka, ni prišlo do izvršitve načrta. Stanovi so leta 1774 hišo samo temeljito popravili, trakt na Turjaškemu trgu predelali, vzdrževali ga za eno nadstropje in mu dali fasado v jeze-finskem oku, katero v glavnem kaže lontovč še danes. Če se ne oziramo na neznatne izpremembe, katere so bile izvršene l. 1782, je ostalo poslopje neizpremenjeno do l. 1895, do potresa. Deželni odbor torej predlaga: Visoki deželni zbor skleni: "Deželni odbor se pooblašča, da zgradi novo uradno hišo na deželnem svetu, ležečem ob Turjaškemu trgu, Gosposki in Salendrovi ulici po navedenem stavbnem programu in v ta namen najame v to potrebno posojilo v znesku 474.000 K". Predlog se izroči finančnemu odseku.

Z afero ruskega vojaškega atašeja, polkovnika Mačenka na Dunaju se ukvarja navzlic raznim avstrijskim uradnim domantijem še vedno javnost, posebno živahno pa berolinsko časopisje. Pripoveduje se o tej stvari sledeče: Pred prilično enim letom sta neki Neme in Rusin ustanovila na Dunaju vojaško agenturo. Ta agentura je prodala Mačenku celo vrsto dokumentov baje iz avstrijskega generalnega štaba in vojnega ministrstva. Med njimi se je nahajala tajna pogodba med Avstro-Ogrsko in Rumunijo ter Avstro-Ogrsko in Bolgarijo. Prva se je baje ponovila takrat, ko se je mudil rumunski vojni minister Averescu na Dunaju, druga pa se je sklenila ob aneksijski Bosne in Hercegovine. Ostro oko je moralno spoznati oba dokumenta za falsifikata. Mačenko pa ju je vseeno kupil. Vrh tega je ta agentura prodala s pomočjo kalkulanta Kretschmayerja v čunajskem arzenalu Rusom modele in risbe nekkih novih avstrijskih iznajb pri topovih. Polcija je bila baje poročena o tem, a agent je pri nekem sestanku aretirjal le Kretschmayerja, Mačenka pa se ni lotil, ker je mislil, da ga ne sme zapreti.

DELAUCEM NA ZNANJE.

ŽELIMO DOBITI dvesto petdeset premogarjev, da nam pomorejo formirati neodvisno premogarsko družbo, kjer bo vsak premogar dal svoj lasten kapital v enakih deležih po \$100.00 vsak. Vsak premogar, ki želi postati delničar mora plačati takoj \$1.00 kot članarino, katere svcta se porabi za pridobitev čarterja, tiskovne, certifikate, pečat, knjige itd. Ta lokacija ima žilo osem do 10 čevijev debelo in nameravamo pričeti s sohtom okoli prvega aprila. Potrebujemo trideset teh delničarjev da prično delo s polnim delavnim časom ali šestdeset premogarjev za pol časa. Vzelo bo štiri mesece predno se pride do premoega in potem se poveča število delavcev, ko hitro se rov odpre. Kjer je več mož v eni nasebini in žele postati delničarji, naj jeden iz med njih pobere imena in članarino in isto odpošlje na ANTON DEMSHAR, 1007 Jefferson St., Pana, Ill., ki zastopa družbo. Vsa imena se vpišejo v knjigo in o vsakem denarju poslanem za članarino se bo dal račun.

Tu, de' avci-tovariši je vaša priložnost postati neodvisen in lastiti lasten premogokop. Pišite!

Slovensko-angleška slovnica, slovensko-angleški tolmač in angleško-slovenski slovar za \$1.00 pri V. J. Kubečka, 538 W. 145th St., New York, N. Y.

PIRUHE

pošiljaio naši rojaki radi svojim sorodnikom, prijateljem ali znancem v staro domovino in to seveda najraje v gotovem denarju, kar pa najhitreje, najvestneje in najceneje preskrbi

FRANK SAKSER CO.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Podružnica:

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Čemu bi drugam segali, ako vam Vaš rojak najbolje postreže? Sedaj pošiljamo

100 kron avstrijske veljave za \$20.45, s poštnino vred.

Severova Zdravila nimajo para v svoji posebni koristnosti.

MALA BOLEZEN

ne ostane vedno mala. Da se iz oslabeledih obisti ne razvije nevarna bolezen, prepreči s tem, da takoj uživaš

Severovo ZDRAVILO ZA OBISTI--JETRA.

Za boleost v hrbtu, vnetje obisti, medla in krevnata jetra ter nerednosti v mehurju.

Vsaka steklenica vsebuje neprecenljivo vrednost za vaše zdravje. Zimski meseci so najopasnejši za obisti, ker prehladi, mrzaliče in izpostavljanje vplivajo na obisti in jetra, podvojujejo njihovo delo in je zadržujejo. To zdravilo vam zaščiti zdravje.

Cena 50c. in \$1.00.

Na prodaj v lekarnah. Zahtevajte samo Severovih Zdravil. Vprašajte za Severov Almanah.

Deluje dobro.

Če imate slab želodec, da vam jed ne diši in je prebava počasna, uživajte

Severov Želodčni Grenčec

Vpliva dobro na želodec, ga leči in krepi. Ispodbuja tek in polpirna prebavo. Vpliva dobro na jetra in drobje, tako da se izlaka čistijo. Cena \$1.00.

Hitra pomoč.

Od prehlada do plućnice je samo en korak. Vnetje pljuč in druge resne bolezni lahko preprečite, ako začnete uživati.

Severov Balzam za pljuča

Ta lek takoj uteši kašelj ali prehlad, olajša hripavost, ozdravi vnetje sapnika, ustavi kašelj in naglo povzroči boljši občutek. Cena 25c in 50c.

Zdravniški svet zastoj vsem.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:

Vinjete	\$1.80
Jakob Ruda	60
Za narodov blagor	\$1.00
Knjiga za lahkomišljne ljudi	\$1.25
Kralj na Betajnovi	\$1.00
Hiša Marije Pomočnice	\$1.00
Gospa Judit	\$1.00
Nina	\$1.00
Krpanova kobila	\$2.00
Hlapec Jernej	75
Zgodbe	\$1.00
Za križen	\$1.50
Ob zori	\$1.50

Bitka pri Visu leta 1866	30
Spominski listi	25
Burska vojska	30
Avstrijski junaki	75
Znamenje štirih	30
Veliki trgovec	60
General Lavdon	30
Črni bratje	25
Andrej Hofner	20
Prince Evgen Savojski	25
Viljem baron Tegethoff	30
V tujih službah	50
Na bojišču	40
Marjetica	50
V gorskem zakotju	15
Ilijada	75
Kristof Kolomb	25
Uporniki	60
Vojska na daljnem vzhodu	\$2.40
Zadnja kmečka vojska	80
Odkritje Amerike	\$1.00
Gozdovnik 2 zvez. skupaj	90
Materina žrtev	50
Močni baron Ravbar	20
Repoštev	20
Babica	60
Solnce in senca	15
Robinson	60
Pripovedi o Petru velikem	80
Pod turškim jarmom	20
Feldmaršal grof Radecki	20
Štiri povesti	20
Izdajavec	60
Križem sveta	30
Zlatarjevo zlato	\$1.00
Miklova Zala	40
Zmaj iz Bozne	50
Pri stricu	40
V delu je rešitev	30
Knez črni Jurij	20
Nikolaj Zrinjski	20
Na krivih potih	40
Domači zdravnik	60
Navodilo za spisovanje raznih pi- sem	80
Postrežba bolnikom	40
Praktični računar	40
Pravila dostojnosti	20
Slovenski pravnik, vez.	\$2.80
Občna pogodovina, skupaj 5 de- lov	\$7.50
Kitajci in Japonci	60
Ročni slovensko-angleški in an- gleško-slovenski slovar	60
Avstralija in nje otoki	75
Zaroka o polnoči	15
Razporoka	\$1.00
Ponižani in razžaljeni	\$1.50
Luči	75
Ruska moderna	\$2.00
Ben hur	\$2.25
Iz knjige življenja II. zvez.	\$1.50
Vaška kronika	85
S'epni kralj Lear	60
Straža	\$1.25
Islandski ribič	60
Z viharja v zavetje	\$1.00
Reliefi	\$1.00
Slučajni osode	75
Beračica	20
Mladost	40
Božična noč	40
Kirdžali	80
Pot za razpotjem	\$1.50
Novela in črtice	\$1.80
Pod spovednim pečatom 2 knjigi	\$2.30
Pred nevihti	30
Strahovalci dveh kron 2 zvez.	\$1.00
Barvaste črepinje	30
Mož Simone	\$1.00
Malo življenje	50
Deteljica	30
Oče naš	75
Doktor Holman	25
Tartarin iz Taraskona	60c
Trije musketirji	\$2.50
in Dvajset let pozneje	\$3.00
O te ženske	\$1.00
Grof Monte Cristo I. zvezek	\$2.00
II. zvezek	\$2.00
Dama s kamelijami	\$1.00
Preko morja	40
Korotanske povesti	60
Čez trnje do sreče	60
V znamenju življenja	75
Bolgarija in Srbija	75
Utrinki	\$1.00
Francia	25
Dolina krvi	\$2.10
Poljub	40
Prva ljubezen	50
Tolstoj in njegovo poslanstvo	30
Veliki punt	80
V naravi	60
Čarovnica iz starega gradu	25
Zadnji rodbine Benalje	75
Iz nižnj življenja	50
Blagor na vrtu cvetočih	75
Dve noveli	50
Reformacija	75
Mali lord	80
Kratka zgodovina	50c
Kako pišejo ženske	\$1.50
Navihanci	\$1.25
Znanci	\$1.00
Jari junaki	\$1.25
Ljudska knjižnica 3. zvez.	30
Andrejčkov Jože 8 zvez. skupaj	\$1.50
Naš dom 8 zvezkov po	25
Zločin in kazen skupaj 3 knjige	\$5.25
Zarnik I. zvezek	50

Kersnikovi spisi:

Cyklamen, I. snopič	\$1.25
Agitator, II. snopič	\$1.25
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25
Lutrski ljudje, IV. snopič	\$1.25
Rošljin in Verjanko, V. snopič	\$1.25
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. sno- pič	\$2.50
Berite novice, IX. snopič	\$1.75

Trdinatovi spisi:

Bahovi huzarji	\$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00
II. "	\$1.00
III. "	\$1.00
IV. "	80
V. "	\$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	60
II. "	60
III. "	60
IV. "	60
V. "	60
VI. "	60
VII. "	60
VIII. "	60
IX. "	60
X. "	60
XI. "	60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polaneških v 3 delih	\$5.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50
Potop I. in II. zvezek	\$3.20
Križarji v 4 delih	\$2.60
Za krubom	15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50
Brez dogme	\$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	60
Jagode	60
Lešniki	60
Zimski večeri	60

Knezova knjižica:

I. zvezek	40
II. "	40
VII. "	50
IX. "	40
X. "	40
XI. "	40
XII. "	40
XV. "	75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	\$1.35
II. "	\$1.35
III. "	\$1.35
IV. "	\$1.35
V. "	\$1.35

Tolstojevi spisi:

Rodbinska sreča	40
Ana Karanina	\$3.20
Kazaki	80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	60
IV. "	60
V. "	60
VI. "	60
VII. "	60
VIII. "	60
IX. "	60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	50
14. "	30
15. "	60
16. "	75
17. "	40
20. "	75

Tajnosti Španske inkvizicije:

I. zvezek	05
II. "	05
III. "	05
IV. "	05

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	40
II. "	\$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Opatov praporščak	35
Momenti	\$1.50
Spomini	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25
Obsojenci	\$1.25
Igračke	\$1.00
Tilho in drugi	\$1.00
Reformacija	50
Spolne bolezni	25
Dobra gospodinja	\$1.50
Primož Trubar	50c
Dobra kuharica	\$3.00
Medvedji lov	50
Kapitan Žar	60
Na divjem zapadu	60
Džungl	\$1.00
Na ratkovo nogo	50c
Sree	\$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	75
po	40
Marica	40

DRUŽABNI RAZREDI V ČASU FRANCOSKE REVOLUCIJE.

Spisal K. Kautsky. Poslovenil A. H. S.

UVOD.

Bilo je dne 17. junija 1789, ko so zastopniki tretjega stana v Franciji pod pritiskom revolucijonarnega gibanja v celi državi ustanovili narodni zbor in s tem povzročili velškansko socialno katastrofo, ki jo imenujemo veliko revolucijo par excellence.

Dasi je bilo upanje nadopolno, ki je bilo združeno s tem korakom, vendar jih je hkrati razvoj položaja prekosil. Okostje fevdalne države, dasi še precej močno, se je porušilo kot razbit stolp pred navalom mase. V par mesecih so se vse varige, ki so držale Francijo skupaj in jo malodane ugonobile, razbile; mlad velikan novega načina proizvajanja je dobil zrak in luč in vse potrebno za razvoj. Pred navdušenostjo enakopravnega ljudstva je zginila vsaka opozicija. Francija, katero je pod starih regimom zasmehovala cela Evropa, se je sedaj lahko branila pred skupnim nastopom evropskih monarhij, ki so se združile s proti-revolucijo v mejah republike in kmalu bi bilo prišlo tako daleč, da je skoro revolucijonarni prapor plapolal nad celim kontinentom Evrope.

Na drugi roki, seveda, so se razna pričakovanja revolucijonistov zgrubila v prazno iluzijo. Vključb odstranitvi posebnih razrednih privilegijev, se ni presničilo kraljestvo enakopravnosti in bratstva. Pojavila so se nova razredna razlikovanja, katera so vsebovala, dasi speče, nove družabne boje in nove revolucijonarne premišle. Revščina se ni zmanjšala, proletarijat je raste in s istim izkoriščanje delavstva. Država in družba, ki ste nastali vsled revolucije niti ne odgovarjati ne Montesquieu-veemu idealu niti o nemu Jean-a Jacquesa Rousseau. Polazaji pokazali so se močnejši od idej.

Zgodovinski dogodljaj kot n. pr. revolucija naravno daje toliko strani, da vse stranke, katerega koli nagnenja — oni, ki so prisiljeni peti ji slavo — kakor tudi oni, ki jo morajo zaničevati — najdejo v njej elemente, ki jim najbolj ugajajo za pridobitev svojega smotra.

Še lažje je porabiti revolucijo za strankarske namene s tem, da se zavzame moralizirajoče stališče. Katastrofa kot je revolucija zavre kri vdeležencev do najvišje stopinje. Vsaka stranka, ki je igrala aktivno vlogo je dala vzgled najljubše in najkrepstnejše čednosti, nepremirnega junštva in neselbičnosti; pa tudi vzgled grozne nepravilnosti, krvočija, breznačajnosti in pohota. In radi tega ni vredno, da bi se hvaležle dobrote ene strani ko humanarija in zlo druge stranke balancira vse eno, kar je dobrega. Zakaj bi hvaležle eno stranko in grajali drugo?

Žalostno pa je, da so bili zgodovinarji francoske revolucije pristranski, vendar pa imamo par podatkov, ki niso bili pisani v tem duhu. In to je naravno. Udarec antagonističnih interesov ni še danes popolnoma podjamljen. Faktično, revolucija sama je ustvarila nov antagonizem, kateri se je takrat prvič pojavil in je od tistega časa postal dosti bolj akuten in razločen. Ni nobene moderne stranke, katera ali radi tradicije ali simpatije, podobnosti pozicije ali smeri, nima gotove sorodnosti s kako tendenco francoske revolucije, in katera vsled tega ne upoštevatv to tendenco s posebno milostjo temveč sodi svojo nasprotnico s posebno strogotostjo.

Vsekako pa, bila je le francoska revolucija, ki je dala gonilno moč formaciji zapopada zgodovine, ki napravi možno objektivni pomislek tega kakor tudi katerega drugemu historičnemu pojaviu, ker ista išče gibajočo silo historičnega razvoja (evolucije), v zadnji instanci ne v volji ljudstva ampak v položajih neodvisnih od ljudi in ki v resnici vladajo ljudji.

Dasi je pisava raznih zgodovinarjev francoske revolucije raznošča vendar vsi se strinjajo s tem, da konflikt, vodeč do revolucije se je začel v opoziciji pravega in drugega stana proti tre-

tjema. Tako piše Voltaire, Rousseau, tako govore govorniki v narodnem zboru in tako opevajo pesniki francoske revolucije. Zgodovinarji so videli, da ta opozicija ni bila prehajajoča ali mogoče slučajna; da ravno tako kot je čelovala v States General leta 1789 istotako je operirala v States General leta 1614 in še celo v prejšnjem času, in da ista je vsebovala bistven element v zgodovinski evoluciji, posebno pri utrjevanju absolutne monarhije. — Zgodovinarji so bili prisiljeni priznati končno, da ta konflikt je imel svoj koren v ekonomičnem sorodstvu.

Res je, da do današnjega dne, v večjem delu zgodovine revolucijonarne prirode razredni boj, ne žleđa kot gonilni faktor celega zbivanja (postranska stvar) v sredini konfliktov raznih učenjakov, govornikov in diplomatov, kakor da ti boji ne bi bili nezogibljiv rezultat razrednega boja. Zadrževalo je ogromno veliko razumnega truda pred tem kar je zgedelalo samo za epizodo predno je bilo priznano, da razredni boj je gonilna moč, ne samo cele revolucije, ampak vseh socialnih evolucij od momenta, ko se je pojavila delitev razredov.

Materijalistična koncepcija na ta način formirane zgodovine se še vedno dvomi. Vsekako pa, že dolgo se je splošno priznavalo, da francoska revolucija je bila rezultat razrednega boja tretjega stana proti ostalima dvema. Ta koncepcija je prenehala biti samo teorija označena samo za specijaliste; popularna pa je bila s delavskim razredom, posebno na Nemškem. Naloga pripadnikov te koncepcije zgodovine današnji dan ni za braniti isto, temveč boje se, da ista ne postane plitva.

Kedar zasledujemo gotove zgodovinske razvoje do razrednega boja, se postavimo na stališče, da so v družbi dva tabora, dva razreda, boreča se med seboj, dve dobro označeni človeški masi, revolucijonarna in reakcijonarna, ena stran ščuvana proti drugi in — nič več. Ko bi bilo to res, pisanje zgodovine bi bilo lahko delo. Vendar pa položaji niso tako enostavni. Družba je zelo kompliciran organizem, ki se čim dalje bolj komplicira. Ista sestoji iz raznih razredov raznih interesov, ki se grupirajo v razne stranke.

To lahko rečemo je danes in tako je bilo tudi ob času Francoske revolucije.

I. ABSOLUTNA MONARHIJA.

Predno začnemo premetivati razlikovanje razredov v veliki revoluciji, je dobro, da splošno pregledamo državo, v katere mejah se isti nahajajo. Forma države odloči način s katerim vsak posamezen razred skuša varovati svoje interese; ista odloči forme razrednih bojev.

Forma francoske države od leta 1614 do 1789 je bila ona, kot jo zavzame absolutna monarhija: država, katera pod normalnimi okoliščinami, v resnici izključuje vsak intenziven razredni boj, ker ista prepoveduje svojim "podložnikom" vsako politično aktivnost. Taka država postane prej ali kasneje neznozna za moderno družbo. Vsak razredni boj se končno prelevi v političen boj. — Vsak pohlepen razred, če nima nobenih političnih pravic, se mora boriti za pridobitev istih in ko jih dobi političen boj se ni pri koncu, temveč nasprotno takrat se še le začne prav boj. To je fakt, kar se je tudi pokazalo leta 1789 in kasneje leta 1848 in takrat je bil marsikateri ideolog presenečen in prestrašen.

Absolutizem, kar pomenja, odvisnost moči države od vladajočega razreda, ono formo države, v kateri ni moč države neposreden instrument razrednega vladanja, ampak navidezno obstoji neodvisen od strank in razredov — absolutizem se razvije samo v družbi, v kateri vodeči individualni rezredi, odločilni elementi v socialnem življu, premorejo eden drugega, tako da noben drug razred ni dovolj močan iztrgati za se moč države. V takih okoliščinah je absolutna država v stannu brščati vse eksistirajoče razrede; je v stannu zapovedati jim, da mirujejo in prenehajo s političnem sovražtvom in je v stannu pridobiti si vse za svojo korist.

Tak je bil položaj v sedemnajstem stoletju. Fevdalni način

proizvajanja je začel razpadati in oba, fevdalno plemstvo, postavljeno na lastnini zemlje in stara Cerkev sta zgubila svojo zmožnost zagovarjati svoj neodvisen političen obstoj proti državni upravi, v koje ozadju se je dvigala denarna moč. Redko se bi lahko plemstvo in cerkev sta postala hlapec monarhije, pilari absolutizma. Vedno večji del plemstva je stopal v vrste dvornega plemstva ter so postali neke vrste višji kraljevi lakaji in za njihovo lojalnost jim je kralj materijelno pomagal. Prišlo je do tega, da se je plemstvo, kakor tudi višja duhovščina prelevila ter da so nametno, da bi absolutizmu nasprotovali, ga podpirali. Moč monarhije je čim dalje večja postajala, čim večja so bila sredstva, katero mu je nov način proizvajanja v roke izročil. V fevdalnih časih so bile posamezne zadruge, ki so formirale državo, skoro popolnoma neodvisne, ker kar so producirale je bilo vse njihovo, za lastno porabo. Njih politična odvisnost je sledila kot rezultat ekonomične neodvisnosti. Kasneje je produkcija potrebščin in trg povzročila odvisnost različnih zadržev naroda na več ali samo en ekonomičen center in ekonomična centralizacija je rodila politično centralizacijo.

Na mesto samoupravnih skupščin v provincah pojavili so se organi centralizirane državne uprave, birokracija, ki si je dnevno povečala svojo strogo disciplino in je v vsakim dnu postajala bolj in bolj odvisna od centralne moči.

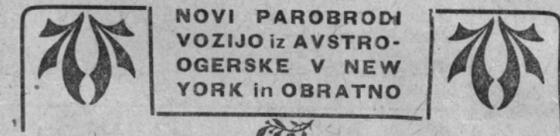
Vsled dolge vrste vzrokov, katere tu ne moremo navesti in ki so združeni s sistemom produkcije potrebščin, je narasla stalna vojska v ozadju birokracije, ki pa je bila tudi popolnoma odvisna od državne oblasti. Namen armade je bil v začetku braniti državo pred zunanjim sovražnikom, kasneje pa se je rabilo isto tudi za potlačanje oborožene rezistence proti državni vladi v mejah države.

Pride še.

Novo Ricmanje? V Vodica v Istri ni gre narod, odkar se je razglasil dekret škofa Nagla, nič več v cerkev. Krsti, pogrebi itd. se izvršujejo brez duhovnika. — Zvonilo se ni že od 6. t. m. Temu vzgledu bo narod sledil tudi drugod. To so posledice trne cerkvenih oblasti, izvirajoče iz narodnega sovražstva do Slovanov.

Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE v NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

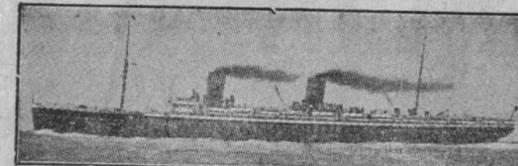
Alice	2. Mar. 1910	Argentina	30. Mar. 1910
Oceania	16. Mar. 1910	M. Washington	6. April 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bish's Stores, Pier No. 1 na kocu 50te ceste v South Brooklynu.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo-TRST, za Ogrsko-REKA. Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; obuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSA PROGA
Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence ..... 30.000 HP | La Lorraine ..... | 22.000 HP || La Savoie ..... | 22.000 HP | La Touraine ..... | 20.000 HP |
| Chicago, nov parnik ..... | 9500 HP | | |

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.
Glavni zastop na 19 State St. New York.
MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.
Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

POZOR!
Naznanjam sl. občinstvu
V MILWAUKEE, WIS.
da sem odprl trgovino s čevlji in raznovrstno obubo. V zalogi imam najboljše čevlje, katere izdeluje svetovno znana:
METCALF BRADLEY CO.
V zalogi imam MOŠKO SPODNJO OBLEKE, SRAJCE, KRAVATE itd.
JOHN ERMENC
288 Grove St.
Milwaukee, Wisconsin

OTTO HORACEK
Diamanti, ure, stenske ure in zlatina
1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.
Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.
Izdelujoči zlatininar.
OČI pregledamo zastoj.